

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1963-1964.

---

5 DECEMBRE 1963.

Projet de loi contenant le budget du Ministère de la Prévoyance sociale pour l'exercice 1964.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'EMPLOI, DU TRAVAIL ET DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1) PAR M. **USELDING.**

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a consacré deux séances à l'examen du budget de la Prévoyance sociale. Les travaux furent introduits par un exposé général du Ministre retraçant l'évolution du budget dans les différents secteurs du département.

EXPOSE DU MINISTRE.**I. — Examen des chiffres budgétaires.****A. — Budget ordinaire.**

Les crédits budgétaires ont subi des importantes majorations au cours des trois dernières années :

1962 : 6.959 millions de francs.
1963 : 7.468 millions de francs.

Soit une augmentation de 509 millions de francs.
1964 : 8.371 millions de francs.

---

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Troclet, président; Bertinchamps, Beulers, Bonjean, Carpels, Debucquoy, Derore, Devuyt, Mlle Driessen, MM. Heylen, Robert Houben, Magé, Merchiers, Pede, Remson, Simoens, Smet, Urbain, Vandeputte, Vreven, Wyn et Uselding, rapporteur.

R. A 6559.

Voir :

Document du Sénat :
5-XVIII (Session de 1963-1964) : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1963-1964.

---

5 DECEMBER 1963.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het Ministerie van Sociale Voorzorg voor het dienstjaar 1964.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE TEWERKSTELLING, DE ARBEID EN DE SOCIALE VOORZORG (1) UITGEBRACHT DOOR DE H. **USELDING.**

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft twee vergaderingen gewijd aan het onderzoek van de begroting van Sociale Voorzorg. De werkzaamheden werden ingeleid met een algemene uiteenzetting van de Minister waarin hij de ontwikkeling van de begroting in de verschillende sectoren van zijn departement toelichtte.

UITEENZETTING VAN DE MINISTER.**I. — Onderzoek der begrotingscijfers.****A. — Gewone begroting.**

De begrotingskredieten hebben in de loop der laatste drie jaren belangrijke verhogingen ondergaan :

1962 : 6.959 miljoen frank.
1963 : 7.468 miljoen frank.

Of een verhoging met 509 miljoen frank.
1964 : 8.371 miljoen frank.

---

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Troclet, voorzitter; Bertinchamps, Beulers, Bonjean, Carpels, Debucquoy, Derore, Devuyt, Mej. Driessen, de heren Heylen, Robert Houben, Magé, Merchiers, Pede, Remson, Simoens, Smet, Urbain, Vandeputte, Vreven, Wyn en Uselding, verslaggever.

R. A 6559.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :
5-XVIII (Zitting 1963-1964) : Ontwerp van wet.

Soit une nouvelle augmentation de 903 millions ou plus de 12 % en comparaison de 1963.

1. Ventilation des crédits budgétaires par rubrique.
(en millions de francs)

	1964	1963	1962
Dépenses administratives générales .	101	98	88
Assurance maladie	6.266	4.969	4.741
Allocations familiales	844	1.143	907
Mineurs	234	364	381
Pensions (frais à charge de l'Etat) .	24	23	18
Handicapés physiques	883	852	807
Frontaliers et saisonniers	17	17	15
Assurances sociales Eupen-Malmédy	2	2	2
	8.371	7.468	6.959

En réalité, au total du budget ordinaire de 8.371 millions il faudrait ajouter :

1° les remboursements effectués . F	300.000.000
sur les avances faites au régime des allocations familiales aux salariés et portées en diminution du chiffre inscrit au budget sans qu'il soit porté atteinte au principe de la subvention de 600 millions destinée à contribuer au paiement des allocations familiales pour travailleurs salariés;	
2° les allocations aux estropiés et mutilés, qui sont partiellement financées par une avance de	100.000.000
à la Caisse de Secours et de Prévoyance en faveur des victimes des accidents de travail	
Total F	8.771.000.000

Les chiffres relatifs aux pensions sont donnés plus loin.

Les subventions pour l'assurance maladie accaparent presque 75 % du budget de la Prévoyance sociale.

A ces chiffres doit encore être ajouté le milliard inscrit au budget extraordinaire afin de mettre à la disposition de l'Institut national de l'assurance maladie-invalidité les fonds indispensables à sa trésorerie.

2. Détail des fluctuations par rubrique.

a) Assurance maladie.

La majoration au budget ordinaire est de loin la plus forte en ce qui concerne l'assurance maladie 1.297 millions dont :

- a) assurance maladie obligatoire : 1.252 millions;
- b) assurance mutualité libre : 45 millions.

De plus au budget extraordinaire sont inscrits 1.000 millions.

Of een verhoging met 903 miljoen d.i. meer dan 12 % vergeleken bij 1963.

1. Verdeling van de begrotingskredieten per rubriek.
(in miljoenen franken)

	1964	1963	1962
Algemene administratieve uitgaven .	101	98	88
Ziekteverzekering	6.266	4.969	4.741
Kinderbijslag	844	1.143	907
Mijnwerkers	234	364	381
Pensioenen (kosten ten laste van de Staat)	24	23	18
Mindervaliden	883	852	807
Grens- en seizoenarbeiders	17	17	15
Sociale verkeeringen Eupen-Malmédy	2	2	2
	8.371	7.468	6.959

Feitelijk zouden bij het totaal van de gewone begroting van 8.371 miljoen moeten worden gevoegd :

1° de gedane terugbetalingen . . . F	300.000.000
op de voorschotten verleend aan de regeling kinderbijslag werknemers en in mindering gebracht op het op de begroting uitgetrokken cijfer, zonder dat wordt afbreuk gedaan aan het principe van de toelage van 600 miljoen bestemd om bij te dragen tot de betaling van de kinderbijslag werknemers;	
2° de tegemoetkomingen aan de gebrekkigen en verminkten, die gedeeltelijk worden gefinancierd d.m.v. een voorschot van	100.000.000
aan de Steun- en Voorzorgskas ten behoeve van slachtoffers van arbeidsongevallen	
Totaal F	8.771.000.000

De cijfers betreffende de pensioenen staan verder vermeld.

De toelagen voor de ziekteverzekering leggen beslag op nagenoeg 75 % van de begroting van Sociale voorzorg.

Bij deze cijfers dient nog te worden gevoegd het miljard dat op de buitengewone begroting is uitgetrokken om het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering de fondsen nodig voor zijn schatkist ter beschikking te stellen.

2. Detail der schommelingen, per rubriek.

a) Ziekteverzekering.

De verhoging in de gewone begroting is verreweg het sterkst in de ziekteverzekering 1.297 miljoen waarvan :

- a) verplichte ziekteverzekering : 1.252 miljoen.
- b) vrije mutualiteitsverzekering : 45 miljoen.

Daarbij is op de buitengewone begroting uitgetrokken 1.000 miljoen.

b) Allocations familiales.

La réduction est purement théorique pour les raisons énoncées ci-avant.

Il faut souligner l'assainissement financier qui a été effectué dans ce secteur.

L'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés avait en effet dû recourir à de très fortes avances qui s'élevaient au 31 décembre 1960 à :

- avances du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs : 150 millions.
- avances de l'Etat : 756 millions.

Depuis lors, la situation financière du régime des allocations familiales a été assainie.

Les remboursements suivants ont été effectués :

— en 1961 au F.N.R.O.M.	F 150.000.000
— en 1962 à l'Etat	150.000.000
— en 1963	171.000.000
— en 1964	300.000.000
	F 771.000.000
	=====

Le remboursement des 300 millions en 1964 ne met nullement en danger la situation de trésorerie de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés

Les prestations : allocations familiales aux travailleurs salariés continuent à suivre une ligne ascendante.

(en millions de francs).

	1960	1961	1962	1963	1964
Allocations familiales ordinaires	8.788	9.830	10.576	11.800	12.105
Allocations majorées pour invalides	642	706	766	1.000	1.099
Allocations majorées pour orphelins	520	526	560	625	709
Allocations de naissance	368	383	387	506	524
	10.318	11.445	12.289	13.931	14.437

c) Mineurs.

Les raisons de la réduction résident :

— dans la diminution du nombre des mineurs qui entraîne normalement une réduction de certaines subventions;

— dans la suppression de la subvention pour pallier l'insuffisance de la cotisation en matière de vacances annuelles des ouvriers mineurs et assimilés.

Pour la sécurité sociale des ouvriers mineurs la suppression de cette subvention est compensée par le relèvement de 1,50 % de la cotisation à charge des patrons charbonniers. La cotisation pour vacances annuelles devra être portée de 6 % à 7,5 % à partir du 1er janvier 1964.

L'industrie charbonnière surmontant progressivement sa période de crise, il est donc normal que les subventions exceptionnelles soient réduites.

b) Kinderbijslag.

De vermindering is louter theoretisch om de vorenvermelde redenen.

De in deze sector doorgevoerde financiële sanering dient te worden aangestipt.

De Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers had inderdaad zeer grote voorschotten moeten aanvragen die op 31 december 1960 bedroegen :

- voorschotten van het Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers : 150 miljoen.
- voorschotten van de Staat : 756 miljoen.

Sedertdien werd de financiële toestand van de regeling kinderbijslag gesaneerd.

De volgende terugbetalingen werden gedaan :

in 1961 aan het N.P.M.	F 150.000.000
in 1962 aan de Staat	150.000.000
in 1963	171.000.000
in 1964	300.000.000
	F 771.000.000
	=====

De terugbetaling van 300 miljoen in 1964 brengt de toestand van de Schatkist van de Rijkskas voor kinderbijslag voor werknemers geenszins in gevaar.

De stijging van de prestaties (kinderbijslag werknemers) houdt aan.

(in miljoenen franken).

	1960	1961	1962	1963	1964
Gewone kinderbijslag	8.788	9.830	10.576	11.800	12.105
Verhoogde bijslag voor invaliden	642	706	766	1.000	1.099
Verhoogde bijslag voor wezen	520	526	560	625	709
Geboortetoeslag	368	383	387	506	524
	10.318	11.445	12.289	13.931	14.437

c) Mijnwerkers.

De redenen van de vermindering liggen :

— in de vermindering van het aantal mijnwerkers die normaal een verlaging van sommige toelagen met zich brengt;

— in de afschaffing van de toelage om het tekort aan bijdragen inzake jaarlijkse vakantie der mijnwerkers en ermede gelijkgestelden aan te vullen.

Voor de sociale zekerheid der mijnwerkers wordt de afschaffing van deze toelage gecompenseerd door de verhoging met 1,5 % van de werkgeversbijdrage in de mijnsector. De bijdrage voor jaarlijkse vakantie zal, met ingang van 1 januari 1964, van 6 % moeten gebracht worden op 7,5 %.

Daar de steenkoolindustrie geleidelijk haar crisis te boven komt, is het dus normaal dat de uitzonderlijke toelage wordt verminderd.

d) Autres augmentations.

Elles sont limitées :

a) dépenses administratives générales : majoration de 3 millions;

b) pensions (frais à charge de l'Etat) : 1 million;

c) handicapés physiques 31 millions.

Dans le cadre de l'examen de ces crédits budgétaires il faut mentionner tout spécialement qu'au cours des trois derniers exercices le Département de la Prévoyance sociale n'a dû recourir à aucune avance de trésorerie.

**

B. — Budget des pensions.

A l'examen du Budget de la Prévoyance sociale peuvent être rattachées quelques considérations relatives aux pensions sociales.

Ici également nous avons établi un tableau comparatif :

Rubrique	1964	1963	1962
Ouvriers	2.250	2.000	1.694
Employés	398	388	372
Assurés libres	400	400	686
Rentes de vieillesse et de veuve	289	274	241
Marins	22	21	20
Mineurs	5.083	5.021	4.819
	8.442	8.104	7.832

Les majorations pour les deux dernières années sont de 1962 à 1963 : 272 millions;

De 1963 à 1964 : 338 millions ou approximativement 4 % pour la dernière année.

L'application de la nouvelle loi relative aux assurés libres a permis d'opérer une diminution budgétaire de 300 millions pour les deux dernières années. A remarquer cependant que les avantages n'ont pas été réduits, au contraire.

**

II. — Politique sociale pour 1964.

A. — Assurance maladie-invalidité.

Les détails concernant l'évolution de la réforme de l'assurance maladie ont été donnés lors d'une précédente réunion de la Commission du Sénat.

Depuis lors divers éléments nouveaux importants sont intervenus :

— la publication de la loi et des premiers arrêtés d'exécution;

— la réponse du gouvernement aux questions posées par les médecins.

d) Andere verhogingen.

Zij zijn beperkt :

a) uitgaven van algemeen bestuur : verhoging met 3 miljoen;

b) pensioenen (kosten ten laste van de Staat) : 1 miljoen;

c) minder-validen 31 miljoen.

In het verband van het onderzoek van deze begrotingskredieten dient er bijzonder te worden vermeld dat het Departement van Sociale Voorzorg, in de loop van de laatste drie dienstjaren, geen beroep heeft moeten doen op enig thesaurievorschot.

**

B. — Begroting pensioenen.

Bij de begroting van Sociale Voorzorg kunnen enkele beschouwingen betreffende de sociale pensioenen worden gevoegd.

Ook hier hebben wij een vergelijkende tabel opgemaakt :

Rubriek	1964	1963	1962
Arbeiders	2.250	2.000	1.694
Bedienden	398	388	372
Vrijwillig verzekerden	400	400	686
Ouderdoms- en weduwenrenten	289	274	241
Zeelieden	22	21	20
Mijnwerkers	5.083	5.021	4.819
	8.442	8.104	7.832

Voor de laatste twee jaren bedragen de vermeerderingen : van 1962 tot 1963 : 272 miljoen.

Van 1963 tot 1964 : 338 miljoen; of nagenoeg 4 % voor het laatste jaar.

Door de toepassing van de nieuwe wet betreffende de vrijwillig verzekerden kon voor de laatste twee jaren een begrotingsvermindering van 300 miljoen worden bereikt. Aan te stippen valt evenwel dat de voordelen niet werden verminderd, wel integendeel.

**

II. — Sociaal beleid voor 1964.

A. — Ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Bijzonderheden over de evolutie van de hervorming van de ziekteverzekering werden in de loop van een vroegere vergadering van de Senaatscommissie verstrekt.

Sedert vallen verschillende nieuwe factoren aan te stippen :

— de publicatie van de wet en van de eerste uitvoeringsbesluiten;

— het antwoord van de regering op de door de geneesheren gestelde vragen.

La loi du 9 août 1963 relative à l'assurance maladie-invalidité entrera en vigueur au 1er janvier 1964 tel que prévu. Tout sera mis en place.

Parlant du chapitre des relations avec le corps médical, le ministre a retracé les événements survenus depuis la précédente réunion de la commission de la Prévoyance sociale. Il a constaté le refus d'une partie du corps médical de continuer les conversations et s'est réjoui de voir que sur les principaux points un accord était intervenu avec les associations de médecins qui ont continué les pourparlers. C'est pour traduire cet accord et pour ajuster certaines dispositions à la loi de gestion paritaire et à la loi sur les hôpitaux, qu'un projet de loi complémentaire a été déposé.

**

B. — Pensions.

1. Plan de financement et taux de cotisation.

A la loi du 3 avril 1962 était annexé un plan de financement établi sur des bases saines. L'évolution au cours des années 1962 et 1963 en a confirmé la valeur.

Il a été possible de supprimer certains emprunts qui avaient été prévus pour l'exercice 1963.

Le Ministre rappelle que le plan de financement de loi sur la pension des ouvriers prévoit pour les trois prochaines années de très importantes majorations de la cotisation :

1964 majoration de 1 % :

- 0,75 % à charge des patrons;
- 0,25 % à charge des travailleurs.

1965 même majoration de 1 % avec la même répartition des charges.

1966 majoration de 0,50 % :

- 0,25 % à charge des patrons;
- 0,25 % à charge des travailleurs.

2. Travail des pensionnés.

Au Comité ministériel de coordination économique a été soumis un projet qui a pour but d'étendre et d'assouplir les limites de travail autorisé pour tous les bénéficiaires d'une pension de retraite et/ou de survie du régime de pension des ouvriers, employés et ouvriers mineurs.

Les modifications s'imposent suite à la pénurie de main-d'œuvre. Les délégations syndicales et patronales les demandent.

C. — Allocations familiales.

1. Salariés.

a) Allocation spéciale en faveur des enfants dont l'état physique ou mental est gravement déficient.

De wet van 9 augustus 1963 betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering zal, zoals voorzien, op 1 januari 1964 in werking treden. Alles zal startklaar zijn.

In verband met de betrekkingen met het geneeskrenkorps, heeft de Minister de gebeurtenissen geschetst die zich sedert de voorgaande vergadering van de Commissie voor de Sociale Voorzorg hebben voorgedaan. Een gedeelte van het geneeskrenkorps heeft het gesprek niet langer willen voortzetten maar aan de andere kant is omtrent de voornaamste punten een akkoord bereikt met de geneeskrenverenigingen die de besprekingen hebben voortgezet. Om aan dat akkoord gevolg te geven en om enkele bepalingen aan te passen aan de wet op het paritair beheer en aan de wet op de ziekenhuizen, zal een bijkomend wetsontwerp eerstdaags bij de Senaat worden ingediend.

**

B. — Pensioenen.

1. Financieringsplan en bedrag van de bijdrage.

Bij de wet van 3 april 1962 was een op gezonde basis opgemaakt financieringsplan gevoegd. De evolutie in de loop van 1962 en 1963 heeft de waarde ervan bevestigd.

Sommige leningen waarin voor het dienstjaar 1963 was voorzien, konden worden geschrapd.

De Minister herinnert eraan dat het financieringsplan in verband met de pensioenwet arbeiders voorziet in zeer zware bijdrageverhogingen voor de komende drie jaren :

1964 vermeerdering met 1 % :

- 0,75 % ten laste van de werkgevers;
- 0,25 % ten laste van de werknemers.

1965 zelfde vermeerdering van 1 % en zelfde lastenverdeling.

1966 vermeerdering met 0,50 % :

- 0,25 % ten laste van de werkgevers;
- 0,25 % ten laste van de werknemers.

2. Arbeid van gepensioneerden.

Aan het Ministerieel Comité voor economische coördinatie werd een ontwerp voorgelegd strekkend tot de verruiming en versoepeling van de beperkingen van de toegelaten arbeid voor alle rechthebbenden op een rust- en/of overlevingspensioen ingevolge de pensioenregeling arbeiders, bedienden en mijnwerkers.

De wijzigingen dringen zich op als gevolg van het tekort aan werkkrachten. De vertegenwoordigers van vakbonden en werkgevers vragen er om.

C. — Kinderbijslag.

1. Werknemers.

a) Bijzondere bijslag ten behoeve van de lichamelijk of geestelijk zwaar gehandicapte kinderen.

Il faut donner à ces enfants une allocation spéciale ou complémentaire. Le coût de l'octroi des allocations majorées au taux supérieur (orphelins) pour les enfants incapables serait de 91 millions.

La situation de trésorerie de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés est favorable et permettrait de supporter le coût de cette allocation spéciale sans majoration des cotisations.

b) Politique familiale et démographique.

Toujours dans le cadre de la programmation sociale une décision devra être prise en ce qui concerne une nouvelle phase de la politique familiale et démographique.

c) Projet de loi modifiant les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés.

La Commission de la Prévoyance sociale examine le projet n° 638 qui a pour but de modifier dans le régime des allocations familiales pour travailleurs salariés :

— les conditions d'octroi des allocations familiales en faveur des enfants incapables (art. 63 des lois coordonnées) ;

— le mécanisme de prélèvement sur les cotisations de sécurité sociale en vue de couvrir les dépenses d'administration de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés (art. 105 des mêmes lois coordonnées).

2. Indépendants.

a) Majoration de l'allocation familiale.

Dans le but d'établir progressivement l'égalité entre les deux régimes, l'allocation pour le quatrième enfant et suivants sera majorée à 1.000 F à partir du 1er janvier 1961. Coût de cette opération : 85.464.000 francs.

b) Allocation spéciale en faveur des enfants dont l'état physique ou mental est gravement déficient.

Il faut prendre en faveur des enfants incapables des indépendants les mêmes dispositions que celles prévues pour les enfants incapables des salariés.

Sans limite d'âge le coût de l'opération serait de 37.810.814 francs.

L'octroi des deux améliorations prémentionnées sans appliquer de majoration des cotisations entamerait dans une très large mesure les réserves qui existent actuellement auprès de l'Office national d'allocations familiales pour les travailleurs indépendants.

c) Paiement des allocations familiales.

A l'avis de la Commission des allocations familiales sera soumise une proposition pour qu'aux ménages de trois enfants et plus le paiement des allocations familiales pour indépendants s'effectue trimestriellement.

Voor die kinderen moet een bijzondere of aanvullende bijslag worden verleend. De toekenning van verhoogde bijslag aan hoog tarief (wezen) aan de onvolwaardige kinderen zou 91 miljoen bedragen.

De financiën van de Rijksdienst kinderbijslag werknemers zijn gunstig en zouden deze bijzondere bijdragen kunnen verwerken zonder bijdragevermeerdering.

b) Familiaal en demografisch beleid.

Steeds in het kader van de sociale programmatica zal een beslissing moeten genomen worden aangaande een nieuwe fase van het familiaal en demografisch beleid.

c) Wetsontwerp tot wijziging van de geordende wetten kinderbijslag werknemers.

De Commissie voor de Sociale Voorzorg onderzoekt thans het ontwerp n° 638 strekkend tot de wijziging in de regeling kinderbijslag werknemers van :

— de toekenningsvoorwaarden van kinderbijslag ten behoeve van onvolwaardige kinderen (art. 63 van de geordende wetten) ;

— het mechanisme van inning op de sociale-zekerheidsbijdragen, ten einde de bestuursuitgaven van de Rijksdienst voor kinderbijslag werknemers te dekken (art. 105 van dezelfde geordende wetten).

2. Zelfstandigen.

a) Verhoging van de kinderbijslag.

Ten einde de gelijkheid tussen de beide regelingen geleidelijk tot stand te brengen, zal de bijslag voor het vierde kind en volgende kinderen vanaf 1 januari 1961 met 1.000 frank worden vermeerderd. Waarvan kost : 85.464.000 frank.

b) Bijzondere bijslag ten behoeve van lichamelijk en geestelijk zwaar gehandicapte kinderen.

Ten voordele van de onvolwaardige kinderen van zelfstandigen moeten dezelfde bepalingen gelden als voor de onvolwaardige kinderen van werknemers.

Zonder leeftijdsbeperking zou deze verrichting 37.810.814 frank bedragen.

Zo de toekenning van beide hogervermelde verbeteringen zonder bijdrageverhoging gebeurde, zouden de kasmiddelen waarover de Rijksdienst voor kinderbijslag zelfstandigen thans beschikt, in ruime mate moeten aangesproken worden.

c) Uitkering van de kinderbijslag.

Een voorstel zal aan de Commissie voor kinderbijslag voor advies worden voorgelegd, opdat aan de gezinnen met drie kinderen en meer de uitkering van de kinderbijslag zelfstandigen driemaandelijks zou gebeuren.

D. — *Maladies professionnelles.*

Le Ministre demande que la Commission du Sénat fasse un effort pour terminer l'examen du projet de loi relatif à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles et à la prévention de celles-ci.

Nous avons contracté certaines obligations non seulement envers nos ouvriers mineurs belges mais également vis-à-vis de la main-d'œuvre étrangère; il faut les respecter.

E. — *Sécurité sociale.*

a) *Projet de loi concernant l'application de la législation sur la sécurité sociale des travailleurs à certaines catégories de personnes.*

Le problème est actuellement en suspens devant la Commission de la Prévoyance sociale de la Chambre des Représentants.

Il est particulièrement complexe. Il faut régler la situation non seulement des administrateurs de sociétés mais également celle des étudiants, des chercheurs scientifiques, des clercs-chantres, des petits secrétaires de mutualité, des artistes de spectacle, etc.

b) *Femmes occupées à temps partiel.*

Dans son avis n° 180 le Conseil national du Travail a posé le problème de l'application de la législation sociale aux femmes occupées à temps partiel. Il concerne le département de l'Emploi et du Travail ainsi que celui de la Prévoyance sociale.

L'administration a été chargée de procéder à un examen général du problème qui a des répercussions en ce qui concerne les allocations familiales, les pensions, l'assurance maladie-invalidité.

F. — *Vacances annuelles.*

Suite à l'avis n° 177 du Conseil national du Travail est posé le problème de l'intégration de l'allocation complémentaire dans le régime légal des vacances annuelles.

Actuellement le taux de la cotisation de sécurité sociale pour le régime légal des vacances annuelles est de 6 %. Avec l'intégration de l'allocation complémentaire pour la deuxième semaine de vacances le taux deviendrait 8 %.

Il faut tenir compte de la revendication formulée par les diverses organisations syndicales relatives à la troisième semaine de congé. L'examen devra être rattaché à l'ensemble du problème de la programmation sociale pour 1964.

La charge d'une troisième semaine de congé avec paiement complémentaire du salaire normal d'une semaine nécessiterait une nouvelle majoration de la cotisation de 2 %.

G. — *Accidents de travail.*

Devant la Commission de la Prévoyance sociale de la Chambre est en suspens une proposition relative à la revalorisation des rentes des victimes des accidents du travail.

D. — *Beroepsziekten.*

De Senaatscommissie zou een inspanning moeten doen om het onderzoek te beëindigen van het wetsontwerp betreffende de schadeloosstelling voor en de voorkoming van beroepsziekten.

Wij hebben sommige verplichtingen aangegaan niet alleen tegenover onze Belgische mijnwerkers maar eveneens tegenover buitenlandse werkkrachten, wij moeten ze nakomen.

E. — *Sociale zekerheid.*

a) *Wetsontwerp betreffende de toepassing van de wetgeving betreffende de sociale zekerheid der arbeiders op sommige categorieën van personen.*

Het probleem wordt thans door de Kamercommissie voor de Sociale Voorzorg in beraad gehouden.

Het is uiterst ingewikkeld. De toestand moet geregeld worden niet alleen voor de beheerders van vennootschappen maar ook voor de studenten, wetenschappelijke vorsers, koorzangers, kleine mutualiteitssecretarissen, schouwspelartisten, enz.

b) *Part-time tewerkgestelde vrouwen.*

De Nationale Arbeidsraad heeft in zijn advies n° 180 het probleem aangesneden van de toepassing van de sociale wetgeving op de part-time tewerkgestelde vrouwen. Het heeft betrekking op het departement van Arbeid en Twerkstelling alsook op dat van Sociale Voorzorg.

De administratie werd belast met een algemeen onderzoek van het probleem, dat een terugslag heeft op het gebied van kinderbijslag, pensioenen, ziekten en invaliditeitsverzekering.

E. — *Jaarlijks verlof.*

Ingevolge het advies n° 177 van de Nationale Arbeidsraad is het probleem gerezen van de integratie der aanvullende uitkering in de wettelijke regeling voor jaarlijkse vakantie.

De sociale-zekerheidsbijdrage voor de wettelijke regeling jaarlijkse vakantie bedraagt nu 6 %. Met de integratie van de aanvullende uitkering voor de tweede week vakantie zou zij op 8% gebracht worden.

Rekening moet worden gehouden met de eis van de verschillende syndicale organisaties in verband met de derde week vakantie. Het onderzoek zal moeten aansluiten op het algemeen probleem van de sociale programmering voor 1964.

De last van een derde week vakantie met aanvullende betaling van een normaal weekloon zou een nieuwe bijdrageopslag van 2 % vergen.

G. — *Arbeidsongevallen.*

De Kamercommissie voor de Sociale Voorzorg houdt een voorstel in beraad betreffende de revalorisatie van de renten van slachtoffers van arbeidsongevallen.

De son côté l'Administration a proposé un avant-projet de loi portant assurance obligatoire et péréquation des réparations en matière d'accidents du travail.

Cette question reste donc à l'étude.

**

Discussion.

Vu les nombreuses interventions des commissaires et devant l'ampleur des sujets traités, il a paru intéressant de traiter successivement les différents aspects du budget, à savoir les allocations familiales, les pensions, l'assurance maladie-invalidité, la sécurité sociale, les accidents de travail, les vacances annuelles, les maladies professionnelles et la formation professionnelle.

A. Allocations familiales.

a) Salariés.

Un Commissaire déplore que ses interventions précédentes soient restées lettre morte en ce qui concerne l'extension des allocations familiales jusqu'à l'âge de 25 ans pour les enfants aux études. Il décrit le drame que constitue la suppression totale d'allocations à l'âge de 21 ans; sans doute y a-t-il les bourses d'études, mais celles-ci ne sont pas générales ni inconditionnelles; on n'aura pas une véritable démocratisation des études si l'on ne peut pas faciliter l'achèvement du cycle d'études qu'elles soient techniques ou universitaires, après 21 ans. Il est urgent de légiférer dans ce domaine, aussi bien pour les indépendants que pour les salariés. Il regrette aussi que la proposition de loi déposée il y a 3 ans n'ait pas encore fait l'objet d'un examen en commission.

Le Ministre répond que le problème est inscrit dans les objets à traiter avec les partenaires sociaux dans le cadre d'une programmation familiale et démographique.

Le même commissaire souhaite le maintien inconditionnel des allocations familiales aux enfants incapables de travailler.

Le Ministre répond que satisfaction est donnée par le projet de loi modifiant les lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés et notamment l'article 63 (document 638 du 27 septembre 1963). La Commission de la Chambre a déjà approuvé le projet. D'autre part est à l'examen l'octroi aux enfants incapables des allocations majorées au taux supérieur (orphelins): le coût est de 91 millions, à financer par les réserves existantes.

Un commissaire voudrait des éclaircissements au sujet de l'article 4 du projet de loi (remboursement de 300 millions en réduction de la dette de l'O.N.A.F.T.S. envers le Trésor). Cette dette, constituée par des avances du F.N.R.O.M. et de l'Etat s'élevait à 906 millions au 31 décembre 1960; en 1961, 771 millions seront remboursés (voir détail à la page 34 du document 5-XVIII). Le Ministre rappelle que les avances consenties devaient être récupérées, engagement qui est main-

De l'Administration heft van haar kant een voorontwerp van wet voorgesteld houdende verplichte verzekering en herwaardering der schadeloosstellingen voor arbeidsongevallen.

Deze kwestie is dus nog steeds in studie.

**

Bespreking.

Vanwege de talrijke opmerkingen van de leden en de omvang van de behandelde vraagstukken is het verkieslijk gebleken de verschillende aspecten van de begroting achtereenvolgens te behandelen, wat hierna gebeurt in de navermelde volgorde: kinderbijslag, pensioenen, ziekte- en invaliditeitsverzekering, sociale zekerheid, arbeidsongevallen, jaarlijks verlof, beroepsziekten en beroepsopleiding.

A. Kinderbijslag.

a) Werknemers.

Een lid betreurt het dat zijn vroegere interventies dode letter zijn gebleven: het betreft hier de toekenning van kinderbijslag tot het 25ste jaar voor kinderen die nog studeren. Hij beschrijft het drama dat de volledige afschaffing van de bijslag op 21-jarige leeftijd betekent; er zijn wel studiebeurzen, maar deze worden niet aan allen en niet zonder voorwaarden toegekend, en de studiën zullen niet volledig gedemocratiseerd zijn zolang de voltooiing van de technische zowel als van de universitaire studiecycclus niet wordt vergemakkelijkt na het 21ste jaar. De wetgever moet ten deze dringend maatregelen nemen, voor de zelfstandigen evenzeer als voor de werknemers. Hij betreurt het eveneens dat het voorstel van wet dat drie jaar geleden is ingediend, nog niet door de Commissie is behandeld.

De Minister antwoordt dat deze kwestie opgenomen is in de lijst van de aangelegenheden waarover met de sociale partners moet worden gesproken in het kader van een demografische en gezinsprogrammatische.

Hetzelfde lid vraagt dat de kinderbijslag onvoorwaardelijk gehandhaafd zou blijven voor kinderen die arbeidsongeschikt zijn.

De Minister antwoordt dat hierin voorzien wordt door het ontwerp van wet tot wijziging van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, en met name in artikel 63 (Gedr. St. K., n° 638 van 27 september 1963). De Kamercommissie heeft het ontwerp reeds goedgekeurd. Voorts wordt de toekenning van kinderbijslag tegen hogere bedrag (wezen) voor de arbeidsongeschikte kinderen bestudeerd; dit zou 94 miljoen kosten en gefinancierd worden uit de bestaande reserves.

Een lid wenst ophelderingen in verband met artikel 4 van het ontwerp van wet (vermindering met 300 miljoen van de schuld van de R.K.W. tegenover de Schatkist). Die schuld bestaat uit voorschotten van het N.P.M. en van de Staat en bedroeg 906 miljoen per 31 december 1960; in 1961 werden 771 miljoen terugbetaald. Voor nadere bijzonderheden zie blz. 34 van het Gedr. St. n° 5-XVIII. De Minister verklaart dat de voorschotten moesten worden terugbetaald; die verbijn-

tenant honoré sans mettre en danger les majorations des allocations et la trésorerie de l'organisme .

Répondant à un question d'un commissaire concernant la politique familiale et démographique, le Ministre donne les précisions financières ci-après pour la nouvelle tranche dont il est question :

800 francs par mois au 2 ^e enfant	F 1.087.460.244
1.000 francs par mois au 3 ^e enfant :	
taux ordinaires	177.350.256
orphelins (inférieurs)	55.836
invalides	9.379.728
allocations jusqu'à 25 ans	92.794.152
	F 1.367.040.216

Pour financer ces opérations, il faudrait une majoration de 1 % de la cotisation de sécurité sociale pour ce secteur.

b) Non salariés.

Un commissaire est d'avis que le mode actuel de fixation des cotisations d'allocations familiales pour indépendants, — en fonction du revenu cadastral — est à revoir. Du fait de la révision cadastrale beaucoup d'assujettis ont été classés dans une, voir même deux catégories supérieures. C'est d'ailleurs avec ces recettes qu'on peut financer dans une large mesure la majoration à 1.000 francs d'allocation pour le 4e enfant. Les cotisations ont presque doublé en l'espace de quatre ans. Sans doute est-il souhaitable d'étendre les bienfaits de la sécurité sociale aux indépendants, encore faut-il que les cotisations soient supportables et en rapport avec les possibilités financières des intéressés.

Le Ministre est d'avis qu'une réforme s'impose, d'autant plus qu'une base commune devrait exister pour les divers secteurs : allocations familiales, pension et assurance maladie-invalidité. Il souligne que l'Etat a majoré dans une importante proportion la subvention des allocations familiales pour indépendants.

A. — Evolution de la subvention (en millions de francs).

1959 : 105 millions;
1960 : 203 millions;
1961 : 203 millions;
1962 : 271 millions;
1963 : 397 millions;
1964 : 397 millions.

De 1959 à 1963 la subvention a presque quadruplé.

De 1960 à 1963 la subvention a presque doublé.

tenis wordt thans nageleefd zonder dat de verhoging van de bijslag en de kastoestand van de instelling in het gedrang komen.

Wat betreft het demografisch en gezinsbeleid, verstrekt de Minister in antwoord op een vraag van een lid de volgende financiële gegevens over de nieuwe tranche waarvan sprake is :

800 frank per maand voor het tweede kind	F 1.087.460.244
1.000 frank per maand voor het derde kind :	
gewoon bedrag	177.350.256
wezen (lager bedrag)	55.836
invaliden	9.379.728
bijslag tot de 25-jarige leeftijd	92.794.152
	F 1.367.040.216

Om die verrichtingen te financieren zou de bijdrage voor die sector van de sociale zekerheid met 1 % moeten worden verhoogd.

b) De niet-werknemers.

Een lid is van oordeel dat de grondslag waarop de bijdrage aan de kinderbijslag voor zelfstandigen thans wordt vastgesteld, nl. het kadastraal inkomen, herzien zou moeten worden. Vele bijdrageplichtigen zijn, door de kadastrale herziening één en soms twee categorieën hoger ingedeeld. Die ontvangsten maken het trouwens mogelijk de bijslag voor het 4e kind op 1.000 frank te brengen; in vier jaren tijds zijn de bijdragen bijna verdubbeld. Weliswaar is het wenselijk de uitkeringen op het gebied van de sociale zekerheid tot de zelfstandigen uit te breiden, maar de bijdragen moeten toch redelijk blijven en in verhouding zijn tot de financiële draagkracht van de betrokkenen.

De Minister antwoordt dat een hervorming noodzakelijk is, des te meer daar de grondslag dezelfde zou moeten zijn voor de verschillende sectoren : kinderbijslag, pensioenen, ziekte- en invaliditeitsverzekering. Hij wijst erop dat de Staat zijn bijdrage aan de kinderbijslag voor zelfstandigen aanzienlijk heeft verhoogd.

A. — Verloop van de toelage (× miljoen frank).

1959 : 105 miljoen;
1960 : 203 miljoen;
1961 : 203 miljoen;
1962 : 271 miljoen;
1963 : 397 miljoen;
1964 : 397 miljoen.

Van 1959 tot 1963 is de toelage bijna verviervoudigd.

Van 1960 tot 1963 is de toelage bijna verdubbeld.

B. — Evolution du montant des cotisations dues.

B. — Verloop van het bedrag van de verschuldigde bijdragen.

	1959	1960	1961	1962	1963 (prévisions) (ramingen)
Montant. — <i>Bedrag</i>	1.088.834.736	1.062.919.124	1.278.164.879	1.381.460.025	1.682.500.000
Nombre de cotisations. — <i>Aantal bijdragen</i>	877.172	864.829	860.838	854.942	847.085
Cotisation moyenne. — <i>Gemiddelde bijdrage</i>	1.241	1.229	1.485	1.616	1.986
Index. — <i>Indexcijfer</i>	100	99,03	119,66	130,22	160,03

C. — Evolution des prestations du régime de 1960 à 1964.

C. — Verloop van de uitkeringen van 1960 tot 1964.

	1960	1961	1962	1963(1)	1964(1)
Allocations familiales ordinaires. — <i>Gewone kinderbijslag</i>	1.171,2	1.277,2	1.381,5	1.713,—	1.803,3(2)
Allocations familiales majorées pour orphelins. — <i>Verhoogde kinderbijslag voor wezen</i>	111,3	143,8	137,3	142,3	142,7
Allocations de naissance. — <i>Kraamgeld</i>	31,2	60,7	98,9	125,9	127,6
	1.313,7	1.481,7	1.617,7	1.981,2	2.073,6

(1) Prévisions qui tiennent compte d'une majoration de 2,5 % des allocations de naissance depuis le 1er décembre 1963.

(2) Compte tenu du coût de l'octroi d'une allocation de 1.000 francs par mois au lieu de 750 francs aux enfants de quatrième rang.

(1) Ramingen waarin rekening gehouden is met de verhoging van het kraamgeld met 2,5 % van 1 december 1963 af.

(2) Met inbegrip van de uitgaven voor de kinderbijslag van 1.000 frank per maand, in plaats van 750 frank, van het vierde kind af.

Le même commissaire se réjouit de voir l'allocation pour le 4e enfant et suivant portée à 1.000 francs à partir du 1er janvier 1964 ainsi que du paiement trimestriel proposé pour les ménages avec trois enfants au moins. Il estime qu'il faudrait prévoir aussi le versement trimestriel afin de ne pas créer des difficultés de trésorerie; il souhaite qu'on arrive le plus tôt possible à une égalité complète en matière des allocations entre indépendants et salariés.

Le Ministre entre dans ces vues et rappelle les précisions qu'il a données dans son exposé général.

Allocations familiales non salariés.

a) Majoration à partir du 1er janvier 1964 de l'allocation du 4e enfant, à 1.000 francs.

Coût : 85.464.000 francs.

A financer par les réserves existantes.

b) Allocation spéciale en faveur des enfants dont l'état physique ou mental est gravement déficient.

Mesure analogue à ce qui est proposé pour les enfants des salariés.

Coût : 37.840.814 francs.

Un nouveau prélèvement sur les réserves risque d'entraîner certaines difficultés financières.

Hetzelfde lid heeft met genoegen gezien dat de kinderbijslag voor het vierde kind en de volgende tot 1.000 frank wordt verhoogd met ingang van 1 januari 1964 en dat driemaandelijke betalingen worden voorgesteld voor gezinnen met tenminste drie kinderen. Volgens hem zouden de stortingen ook per kwartaal dienen te geschieden ten einde kasnoeijheden te voorkomen; hij wenst dat de zelfstandigen inzake kinderbijslag zo spoedig mogelijk gelijkgesteld zouden worden met de loontrekkenden.

De Minister gaat hiermede akkoord en verwijst naar de bijzonderheden die hij in zijn algemene uiteenzetting heeft verstrekt.

Kinderbijslag voor niet-werknemers.

a) Verhoging van de kinderbijslag voor het vierde kind tot 1.000 frank met ingang van 1 januari 1964.

Kostprijs : 85.464.000 frank.

Te financieren uit de bestaande reserves.

b) Bijzondere bijslag voor lichamelijke of geestelijk zwaar gehandicapte kinderen.

Overeenkomstige regeling als wat voorgesteld wordt voor de kinderen van werknemers.

Kostprijs : 37.840.814 frank.

Ook hiervoor de reserves aanspreken zou financiële moeilijkheden kunnen teweegbrengen.

Il faudrait encore envisager d'autres améliorations pour rapprocher le régime des indépendants de celui des salariés mais ceci ne pourrait se faire que par une majoration analogue des cotisations.

Le même commissaire demande une révision de la loi du 10 juin 1937 étendant les allocations familiales aux employeurs et aux travailleurs indépendants; celle-ci n'est qu'une loi de cadre et ne comporte que 8 articles; tout est réglé par arrêtés royaux. Il faut la revoir pour donner une base légale plus large au régime des allocations familiales pour indépendants. D'ailleurs, ne serait-il pas souhaitable se demande ce commissaire de grouper les divers secteurs de la sécurité sociale des indépendants (allocations familiales, pensions, assurance maladie-invalidité) et leur donner un ensemble administratif plus rationnel.

Ce groupement pourrait éventuellement être fait dans le cadre du département de la Prévoyance sociale, mais d'autres solutions pourraient être envisagées dit le Ministre.

Un commissaire ayant demandé si les gens de maison peuvent bénéficier des allocations familiales, le Ministre donne la réponse suivante :

Il résulte de l'article 86 des lois coordonnées sur les allocations familiales des travailleurs salariés que les employeurs occupant les dites personnes ne doivent aucune cotisation; toutefois, les travailleurs qui remplissent les conditions générales, peuvent bénéficier des allocations familiales à charge de l'Office national d'allocations familiales pour les travailleurs salariés.

En ce qui concerne les domestiques et les gens de maison qui ne sont pas logés et nourris d'une manière permanente chez l'employeur, celui-ci est tenu au paiement d'une cotisation capitalative.

B. Les Pensions.

A. Assurés libres.

Un commissaire signale que la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite s'adressait aux assurés pour solliciter des versements ou transferts prévus par la loi du 12 février 1963. Il craint que la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite ne cherche à éliminer les sociétés mutualistes reconnues qui depuis longue date ont été l'intermédiaire entre les assurés et la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite pour l'exécution de la loi relative à la pension des assurés libres.

À ce sujet le Ministre signale à l'attention de la Commission que la circulaire de la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite du 1er octobre 1963 stipule :

« Je vous signale que les sociétés mutualistes de retraite sont chargées de remplir pour leurs membres toutes les formalités relatives à ces versements et qu'elles sont en mesure de fournir les renseignements que vous souhaiteriez obtenir au sujet de l'application de la loi susdite.

» Si vous êtes déjà membre d'une société mutualiste, veuillez vous adresser à son délégué en ayant soin de vous munir de la carte ci-jointe ».

Men zou nog andere verbeteringen dienen te overwegen om de regeling voor de zelfstandige dichter bij die voor de werknemers te brengen, maar dit kan alleen als de bijdragen dienovereenkomstig worden verhoogd.

Hetzelfde lid vraagt om een herziening van de wet van 10 juni 1937, tot uitbreiding van de kindertoelagen tot de werkgevers en de buiten dienstverband staande arbeiders; dit is toch maar een kaderwet, die slechts uit 8 artikelen bestaat; alles wordt geregeld bij koninklijke besluiten. Deze wet moet worden herzien om de regeling van de kinderbijslag voor zelfstandigen op een bredere wettelijke grondslag op te bouwen. Het lid vraagt zich tevens af of het niet wenselijk zou zijn de verschillende sectoren van de sociale zekerheid voor de zelfstandigen (kinderbijslag, pensioenen, ziekte- en invaliditeitsverzekering) te groeperen en ze in een rationeler administratief geheel onder te brengen.

Deze groepering zou eventueel kunnen plaatshebben binnen het departement van Sociale Voorzorg, maar ook andere oplossingen kunnen worden overwogen, aldus de Minister.

Op de vraag van een lid of het huispersoneel kinderbijslag kan ontvangen, wordt door de Minister geantwoordt als volgt :

Luidens artikel 86 van de gecoördineerde wetten betreffende de kindertoelagen voor loonarbeiders, zijn de werkgevers die voornoemde personen tewerkstellen, geen enkele bijdrage verschuldigd; de werknemers die de algemene voorwaarden vervullen, kunnen evenwel kinderbijslag ontvangen ten laste van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers.

Voor de dienstboden en het huispersoneel, die niet bestendig bij de werkgever kost en inwoon genieten, moet deze laatste een hoofdelijke bijdrage betalen.

B. Pensioenen.

a) Vrijwillig verzekerden.

Een lid wijst erop dat de Algemene Spaar- en Lijfrentekas zich tot de verzekerden richt met het oog op de stortingen of overdrachten bedoeld bij de wet van 12 februari 1963. Hij vreest dat de A.S.L.K. aldus de erkende onderlinge pensioenfondsen zoekt uit te schakelen, die sedert lang reeds als tussenpersoon optreden tussen de verzekerden en de A.S.L.K. voor de uitvoering van de wet betreffende de pensioenen van de vrijwillig verzekerden.

In dit verband wijst de Minister de Commissie op een passus uit een circulaire van de A.S.L.K. van 1 oktober 1963, luidende als volgt :

« Ik signaleer U meteen dat de lijfrentenmutualiteiten werden belast met het vervullen van al de formaliteiten in verband met deze stortingen en dat zij tevens bij machte zijn U de inlichtingen te verschaffen die U zoudt kunnen verlangen omtrent de toepassing van voormelde wet.

» Zijt U reeds aangesloten bij een mutualiteit, dan gelieve U zich te wenden tot haar afgevaardigde met de hierbij ingesloten stortingskaart. »

Le même commissaire fait remarquer que les derniers arrêtés d'exécution concernant le subsidie aux sociétés mutualistes reconnues restent à prendre. Le Ministre constate qu'effectivement deux arrêtés d'exécution sont encore en préparation.

1. subsidie annuel aux sociétés mutualistes reconnues. Le montant et les conditions d'octroi de ce subsidie sont à fixer par arrêté royal (article 7 de la loi);

2. participation de l'Etat dans le paiement de la cotisation pour certaines catégories : estropiés, mutilés et autres (article 37 de la loi).

b) Ouvriers.

Plusieurs commissaires questionnent le Ministre sur la réalisation de la 3e phase de la déclaration gouvernementale en matière de pensions pour ouvriers, notamment la pension de 41.000 francs.

Le Ministre fait remarquer qu'en application de la loi du 3 avril 1962, il est prévu pour l'année 1964 une majoration de cotisation de 1 % qui se répartit comme suit : 0,75 % à charge des employeurs et 0,25 % à charge des ouvriers.

En ce qui concerne la pension à 41.000, elle est à réaliser dans le cadre de la programmation sociale; il faudra donc attendre celle-ci. Le Ministre fait remarquer qu'en application de la loi du 3 avril 1962 les veuves ont déjà obtenu 25.000 francs et les isolés 29.000 francs. Le bénéfice de la troisième phase devrait donc se limiter aux titulaires d'une pension/ménage.

Le total des bénéficiaires dans le secteur ouvrier s'élèverait à 456.087.

Quant à la question du cumul des pensions du même régime dans un ménage, évoquée dans la déclaration gouvernementale, une solution paraît en vue.

Plusieurs commissaires se plaignent des retards exagérés dans l'examen des dossiers et notamment en ce qui concerne les carrières mixtes.

Le Ministre admet qu'il y a eu encombrement, mais à l'heure actuelle la situation s'est nettement améliorée, c'est ainsi que 90 % des pensions de retraite pour ouvriers devant prendre cours le 1er décembre 1963 seront payées à la date de la première échéance. Le fait que les demandes de pension peuvent être introduites 8 mois à l'avance permet d'espérer que les premiers paiements pourront dorénavant se faire dès la mise à la retraite.

Dans le secteur employés la situation peut être tenue pour normale.

Au service des carrières mixtes il y a un stock important; il y a eu à partir de juin 1963 un afflux de demandes d'assurés libres ce qui a ralenti le transfert des dossiers pendant les mois de juillet et août 1963.

Par ailleurs, il est totalement impossible de supprimer ou de modifier ce service des carrières mixtes, l'instruction séparée des dossiers dans leurs secteurs respectifs ne pouvant que compliquer la décision finale.

Hetzelfde lid merkt op dat de laatste uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de toelage voor de erkende onderlinge pensioenfondsen nog moeten worden genomen. De Minister verklaart dat er inderdaad nog twee uitvoeringsbesluiten in de maak zijn, betreffende namelijk :

1. de jaarlijkse toelage aan de erkende onderlinge pensioenfondsen. Het bedrag en de toekenningsvoorwaarden hiervan moeten bij koninklijk besluit worden vastgesteld (art. 7 van de wet).

2. de tegemoetkoming van het Rijk in de betaling van de bijdrage voor bepaalde categorieën : gebrekkigen, verminkten en andere (art. 37 van de wet).

b) Arbeiders.

Door verscheidene leden worden aan de Minister vragen gesteld in verband met de verwezenlijking van de derde fase van de regeringsverklaring waar het gaat om het arbeidspensioen, nl. het pensioen van 41.000 frank.

De Minister merkt op dat, met toepassing van de wet van 3 april 1962, een verhoging van de bijdrage met 1 % voor 1964 voorzien is; hiervan komt 0,75 % ten laste van de werkgevers en 0,25 % ten laste van de arbeiders.

Het pensioen van 41.000 frank dient te worden verwezenlijkt in het kader van de sociale programmatie; men moet dus wachten. De Minister merkt op dat, met toepassing van de wet van 3 april 1962, de weduwen reeds 25.000 frank ontvangen en de alleenstaanden 29.000 frank. Het voordeel van de derde fase zou dus beperkt blijven tot degenen die een gezinspensioen genieten.

Het totale aantal gerechtigden in de werkkliedensector zou 456.087 bedragen.

Voor het vraagstuk van de cumulatie der pensioenen van hetzelfde stelsel in een gezin, waarover in de regeringsverklaring sprake is, lijkt een oplossing in zicht.

Verscheidene leden beklagen zich over de al te grote vertraging bij het onderzoek van de dossiers, o.m. wat de gemengde loopbanen betreft.

De Minister geeft toe dat de dienst overbelast is geweest, maar dat de toestand op het ogenblik merkbaar verbeterd is; aldus zullen 90 % van de rustpensioenen voor arbeiders die met ingang van 1 december 1963 moeten worden betaald, op de eerste vervalddag worden uitgekeerd. Daar de pensioenaanvragen acht maanden van tevoren mogen worden ingediend, kan worden verwacht dat de eerste betaling voortaan zal kunnen geschieden bij de pensionering.

In de bediendensector mag de toestand als normaal worden beschouwd.

Bij de dienst voor de gemengde loopbanen is er een aanzienlijke voorraad : vanaf juni 1963 hebben zeer vele vrijwillig verzekerden een aanvraag ingediend, wat de overzending van de dossiers vertraagd heeft in juli en augustus 1963.

Voor het overige is het totaal onmogelijk deze dienst voor de gemengde loopbanen op te heffen of te wijzigen, daar het afzonderlijk onderzoek van de dossiers in hun respectieve sector de eindbeslissing alleen maar ingewikkelder kan maken.

Plusieurs commissaires signalent les difficultés rencontrées pour apporter les preuves d'activité dans les carrières mixtes notamment pour les années entre 1926 et 1930; il conviendrait de prendre des décisions provisoires pour les cas compliqués.

Ne pourrait-on accentuer le rôle des administrations communales dans la préparation des dossiers de pensions. Le Ministre pense que beaucoup d'administrations communales ne le pourraient pas, vu la surcharge des secrétariats communaux. Le même commissaire suggère que les plis recommandés apportant la décision du montant de la pension portent en caractères bien apparents le mot « notification ».

Quant au secteur assurés libres il y a véritablement un engorgement.

La loi du 12 février 1963 relative à l'organisation d'un régime de pension de retraite et de survie au profit des assurés libres a provoqué une augmentation exceptionnelle des nouvelles demandes et des demandes de révision.

Ci-dessous les stocks actuels de demandes en instance :

Ouvriers : 30.908; employés 6.724; mixtes 12.194; libres 37.477.

Pour ce qui est de la pension pour mineurs la situation paraît normale au total 2.804 demandes à instruire.

Un commissaire souhaite la réorganisation de la C.N.P.R.S.; il y a généralement un écart de deux mois entre la date de la notification ou la décision et la date de paiement de la pension. L'administration, interrogée par le Ministre affirme que pour les affaires trouvées en ordre à leur réception, le délai de liquidation varie entre 30 et 37 jours qui dans certains cas atteint 48 jours. Pour les cas de révision ce délai est généralement allongé de 12 jours, délai nécessaire pour l'estimation de l'avantage remplacé : ce qui nous amène à 39 jours environ. Il importe en effet de prendre toutes précautions pour éviter les doubles paiements. Lorsque ceux-ci sont décelés après un certain temps la récupération du trop perçu s'avère particulièrement pénible.

Un commissaire signale les difficultés rencontrées par les dossiers des ouvriers ayant travaillé en Allemagne. Ces difficultés sont inhérentes à l'application des règlements 3 et 4. Actuellement les services prennent des décisions provisoires. D'autre part, en vue de simplifier le rapport avec l'Allemagne un bureau a été installé à Malmédy.

Pour ce qui concerne le travail de pensionnés, le C.M.C.E.S. a pris le 14 novembre 1963 des décisions importantes pour élargir la réglementation actuelle.

Pour les ouvriers en général la limite actuelle de 50 heures ou 1.250 francs par mois est portée à 60 heures ou 1.800 francs.

Verscheidene leden vestigen de aandacht op de moeilijkheden om het bewijs te leveren van een activiteit in de gemengde loopbanen, o.m. voor de jaren tussen 1926 en 1930; voor de ingewikkelde gevallen behoort een voorlopige beslissing te worden genomen.

Is het niet mogelijk de gemeentebesturen een grotere rol toe te bedelen bij de voorbereiding van de pensioendossiers? De Minister meent dat vele gemeentebesturen daartoe niet in staat zouden zijn, aangezien de gemeentesecretariaten reeds met werk overladen zijn. Hetzelfde lid stelt voor, dat het woord « kennisgeving » duidelijk leesbaar zou worden aangebracht op de aangetekende brieven waarbij de beslissing inzake het pensioenbedrag wordt medegedeeld.

In de sector van de vrijwillig verzekerden zit men werkelijk in het slop.

De wet van 12 februari 1963 betreffende de invoering van een ouderdoms- en overlevingspensioenregeling ten behoeve van de vrijwillig verzekerden in aanleiding geweest tot een uitzonderlijke toeneming van het aantal nieuwe aanvragen en herzieningsaanvragen.

Het aantal thans aanhangige aanvragen ziet er uit als volgt :

Arbeiders : 30.908; bedienden : 6.724; gemengde loopbanen : 12.194; vrijwillig verzekerden : 37.477.

Inzake de mijnwerkerspensioenen lijkt de toestand normaal : in totaal 2.804 aanhangige aanvragen.

Een lid verlangt dat de R.K.R.O. gereorganiseerd zal worden; er verloopt doorgaans een tijdspanne van twee maanden tussen de datum van de kennisgeving van de beslissing en de datum waarop het pensioen wordt uitbetaald. De administratie, hierover door de Minister ondervraagd, bevestigt dat de uitbetalingstermijn voor de aanvragen die bij hun ontvangst in orde worden bevonden, tussen 30 en 37 dagen bedraagt; soms komt men tot 48 dagen. Voor de herzieningsgevallen duurt het doorgaans twaalf dagen langer, vanwege de raming van het vervangen voordeel : wat de gehele termijn op ongeveer 39 dagen brengt. Alle voorzorgen moeten namelijk genomen worden om dubbele betaling te voorkomen. Immers, wanneer deze na een zekere tijd wordt vastgesteld, blijkt het bijzonder moeilijk het te veel betaalde bedrag terug te vorderen.

Een lid wijst op de moeilijkheden bij het onderzoek van de dossiers der werklieden die in Duitsland gearbeid hebben. Deze moeilijkheden zijn inherent aan de toepassing van de reglementen 3 en 4. Thans nemen de diensten voorlopige beslissingen. Om de betrekkingen met Duitsland te vereenvoudigen werd bovendien in Malmédy een bureau opgericht.

Met betrekking tot de arbeid van de gepensioneerden heeft het M.C.E.S.C. op 14 november 1963 belangrijke beslissingen genomen om de huidige reglementering te verruimen.

Voor de arbeiders in het algemeen wordt de huidige grens van 50 uren of 1.250 frank per maand verlegd naar 60 uren of 1.800 frank.

Pour les veuves il est autorisé 90 heures ou 2.700 francs par mois ce qui va permettre une occupation à mi-temps pour celles qui désirent parfaire leur budget mensuel et qui ont la possibilité de travailler.

Moyennant avis du C.N.T. ou des commissions paritaires compétentes la limite pour les ouvriers peut être portée également à 90 heures ou 2.700 francs.

De plus, si l'avis est favorable, un regroupement des heures ou salaires autorisés pourra se faire sur un certain nombre de mois de l'année; cela pourrait valoir notamment pour le secteur de l'agriculture et de la construction.

Pour les employés on autorisera 60 heures par mois ou 1.800 francs. Les veuves dans ce secteur auront la même faculté que les veuves d'ouvriers.

Les mineurs bénéficiaires d'une pension de retraite auront le même régime que les ouvriers.

Quant aux mineurs invalides on pourra autoriser 60 heures ou 1.800 francs. En faveur des veuves des mineurs, les dispositions actuelles qui autorisent le travail, sont maintenues.

Les commissaires sont unanimes à se réjouir de cet assouplissement qui sera de nature à hâter l'égalisation entre les régimes de pension de services publics et celles de la sécurité sociale; il permettra également d'apporter sur notre marché du travail en forte tension un apport précieux de main-d'œuvre expérimentée.

Un commissaire s'intéresse au fonctionnement de la Commission des 33 et voudrait connaître où en sont ses travaux.

Le Ministre constate que cette commission n'a pas encore tenu beaucoup de réunions. Prochainement un rapport relatif au problème de la « pension de base » sera publié. De nouvelles sections doivent encore se consacrer à « l'âge de la pension » et au « cumul ».

Un membre rappelle sa question parlementaire concernant certaines procédures de récupérations suivies par la Caisse Nationale des Pensions de Retraite et de Survie, pour les cas des carrières mixtes.

Le Ministre répond qu'il fera procéder à une étude juridique approfondie et qu'il la soumettra à l'avis de la Commission technique des carrières mixtes.

C. L'assurance maladie-invalidité.

a) Assurance libre.

Plusieurs commissaires signalent les difficultés financières de sociétés d'assurance mutualiste libre. Le mode de paiement des subventions demande une réorganisation du système afin d'éliminer les difficultés de trésorerie; il faudrait que désormais l'assurance maladie-invalidité puisse réaliser son équilibre et que les paiements se fassent en temps voulu.

Le service intéressé se justifie de la manière suivante :

1° Bien que certaines associations mutualistes font parvenir leurs comptes avec un retard considérable,

De weduwen mogen 90 uren werken of 2.700 frank per maand bijverdienen : een half-time betrekking is dus mogelijk voor hen die hun maandelijkse inkomsten wensen aan te vullen en die de mogelijkheid tot arbeiden hebben.

Na advies van de Nationale Arbeidsraad of van de bevoegde paritaire comités kan de grens voor de arbeiders eveneens op 90 uren of 2.700 frank worden gebracht.

Ingeval dit advies gunstig is mogen die uren of lonen bovendien tijdens een zeker aantal maanden van het jaar worden samengevoegd. Zulks zal onder meer kunnen gelden voor de landbouw en de bouwnijverheid.

Voor de bedienden zal men 60 uren of 1.800 frank toestaan. Hun weduwen zullen hetzelfde recht hebben als die van de arbeiders.

De mijnwerkers die een rustpensioen trekken, zullen dezelfde regeling genieten als de arbeiders.

Aan de invalide mijnwerkers zal 60 uren of 1.800 frank toegestaan kunnen worden. Voor de weduwen van mijnwerkers blijven de huidige bepalingen inzake toegestane arbeid gehandhaafd.

De commissieleden verheugen zich eenparig over deze versoepeling, die de gelijkschakeling tussen de pensioenregeling van de overheidsdiensten en die van de sociale zekerheid kan verhaasten. Hierdoor zal het ook mogelijk worden onze arbeidsmarkt, waar de spanning zeer groot is, van talrijke ervaren arbeidskrachten te voorzien.

Een lid stelt belang in de werking van de Commissie der 33 en wenst te vernemen hoe ver die werkzaamheden zijn opgeschoten.

De Minister stelt vast dat deze Commissie nog niet dikwijls heeft vergaderd. Binnenkort wordt er een verslag over het vraagstuk van het « basispensioen » gepubliceerd. Nieuwe afdelingen moeten nog « de pensioenleeftijd » en « de cumulatie » bestuderen.

Een lid herinnert aan zijn parlementaire vraag betreffend bepaalde terugvorderingsprocedures die de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen aanwendt ten aanzien van de gemengde loopbanen.

De Minister antwoordt dat hij een grondige juridische studie zal laten maken en deze tot advies zal voorleggen aan de Technische Commissie voor de gemengde loopbanen.

C. De Ziekte- en Invaliditeitsverzekering.

a) Vrije verzekering.

Verscheidene leden vragen de aandacht op de financiële moeilijkheden van de ziekenfondsen voor vrij verzekerden. De betalingswijze der toelagen vereist een reorganisatie van de regeling om een eind te maken aan de kasmoeilijkheden : voortaan zou de ziekte- en invaliditeitsverzekering zelf voor haar evenwicht moeten kunnen instaan en zou de betaling te gelegener tijd behoren te geschieden.

De betrokkene dienst verantwoordt zich als volgt :

1° Hoewel sommige mutualiteitsverenigingen hun rekeningen met een grote achterstand — soms zes

retard atteignant parfois six mois, le service maladie-invalidité a toujours préparé et soumis les projets d'arrêtés de subsides à la procédure de liquidation, dans les délais normaux. Dès lors, les retards constatés dans le versement desdits subsides, sont attribuables à des raisons de possibilités financières qui relèvent de la compétence de la Trésorerie.

2° En application de la décision ministérielle du 17 février 1959, il est liquidé actuellement aux unions nationales mutualistes, au début du 2e trimestre de chaque année, une avance s'élevant à 50 % des subsides attribués au cours de l'exercice budgétaire précédent, pour les services de soins de santé généraux et spéciaux de l'assurance libre.

Il serait possible de porter cette avance à 80 % des subsides accordés au cours de l'exercice précédent et de la liquider au début du 1er trimestre. Cette mesure risquerait cependant de retarder l'introduction des comptes de certaines associations, vu le montant peu important du solde qui leur resterait dû. Pour remédier à cet inconvénient, il conviendrait de renforcer le contrôle sur place des mutualités.

3° La suppression de la séparation existant actuellement entre les divers services de l'assurance libre, s'avère impossible dans la situation présente compte tenu des dispositions réglementaires en vigueur, par suite de différences existant dans :

a) les bases de calcul de certaines subventions (100 % pour les cures d'air préventives, 30 % pour les autres services) ;

b) les modalités de calcul des subventions attribuées aux différents services (calcul du plafond) ;

c) les échelons auxquels sont organisés les services de l'assurance libre (échelons primaire, fédéral et national).

Il est à remarquer que les décisions concernant la gestion et l'administration des différents services relèvent de l'assemblée générale des *membres cotisant* auxdits services.

Il en résulte, dès lors, que cette responsabilité nécessite l'autonomie de gestion des différents services.

Toutefois, dans la mesure où l'on rendrait obligatoire l'organisation du service des soins généraux au stade fédéral et où l'assurance complémentaire actuellement pratiquée deviendrait obligatoire, on retrouverait dans tous les services les mêmes membres, dans la mesure où le service de transport des malades pourrait être considéré comme un service de santé, ce qui entraînerait une simplification importante des travaux préparatoires à la liquidation.

La suppression éventuelle des cloisonnements entre les différents services serait dès lors réalisable et présenterait l'avantage de faciliter la gestion financière

maand — laten geworden, heeft de Dienst ziekte-invaliditeit de ontwerpen van besluiten inzake toelage steeds binnen de normale termijnen opgemaakt en ter vereffening voorgelegd. Dat de storting dezer toelagen een achterstand heeft opgelopen is dus te wijten aan redenen van financiële aard, die uiteraard ressorteren onder de bevoegdheid van de Schatkist;

2° in toepassing van de ministeriële beslissing van 17 februari 1959, wordt thans aan de landsbonden, bij de aanvang van het tweede kwartaal van elk jaar, voor de behoeften van de algemene en specialistische hulp in het verband van de vrije verzekering een voorschot uitbetaald ten bedrage van 50 pct. der in de loop van het voorgaande begrotingsdienstjaar verleende toelagen.

Het ware mogelijk dat voorschot op 80 % der in de loop van het voorgaande dienstjaar verleende toelagen te brengen en de uitbetaling bij de aanvang van het eerste kwartaal te doen gebeuren. Deze maatregel zou echter de indiening der rekeningen van sommige verenigingen kunnen vertragen vanwege het geringe bedrag van het hun nog verschuldigde saldo. Om deze moeilijkheid te voorkomen, zou men de controle ter plaatse op de mutualiteiten moeten verscherpen;

3° Afschaffing van de thans bestaande scheiding tussen de verschillende diensten der vrije verzekering blijkt vooralsnog, rekening gehouden met de vigerende reglementerende bepalingen, niet mogelijk te zijn; er zijn immers verschillen in :

a) de bases van berekening van sommige tegemoetkomingen (100 % voor preventieve luchtkuren, 30 % voor de overige verstrekkingen) ;

b) de regelen van berekening der aan de verschillende diensten toegekende tegemoetkomingen (berekening van de maximumgrens) ;

c) de organisatorische gradatie der vrijwillige verzekering (primaire sector, verbonden, nationale).

Op te merken valt, dat de beslissingen i.v.m. beheer en bestuur der verschillende diensten genomen worden door de algemene vergadering van de aan deze diensten *bijdrage betalende leden*.

Het gevolg daarvan is, dat dergelijke verantwoordelijkheid beheersautonomie der verschillende diensten vergt.

In de mate echter dat men de organisatie van de verstrekking van algemene verzorging op het vlak van de verbonden verplicht zou maken, en dat de thans beoefende aanvullende verzekering verplicht zou worden, zou men in al de diensten dezelfde leden aantreffen, uiteraard mits men het vervoer van zieken als een geneeskundige verstrekking zou kunnen aanzien; dat zou een merkelijke vereenvoudiging betekenen van de werkzaamheden die de uitbetaling voorafgaan.

Eventuele afschaffing van de scheidingen tussen de verschillende verstrekkingen zou alsdan mogelijk worden en het voordeel bieden het financieel beheer der

des associations mutualistes en leur permettant de combler le déficit d'un service par le boni d'un autre service, réalisant ainsi une compensation qui n'existe pas à l'heure actuelle.

b) *Assurance obligatoire.*

Un commissaire, évoquant la loi du 9 août 1963 et le projet de loi complémentaire se fait l'écho des assurés qui craignent qu'un accord avec les médecins pourrait se faire à leur détriment.

Le Ministre répond que les charges nouvelles qu'amènera la loi complémentaire seront à charge du régime et n'influenceront pas le budget des assurés.

A un commissaire qui s'inquiète des possibilités de la représentation du syndicat du corps médical, le Ministre répond que cette question difficile pourra sans doute trouver une solution convenable. Evoquant la différence existant entre la loi sur les hôpitaux et la loi sur l'A.M.I. au sujet des honoraires médicaux, où dans ce dernier cas une majoration des honoraires est autorisée, lorsque les revenus du patient dépassent un certain plafond, tandis que dans le 1er cas, rien de pareil n'est permis ou prévu, le Ministre rappelle que cette latitude concédée aux médecins, a été introduite à leur demande pour permettre une certaine compensation vis à vis des honoraires réduits.

Un commissaire se demande si l'intervention de l'Etat de 5.400 millions en faveur des services d'assurance mutualiste obligatoire sera suffisante; rien n'est prévu dans le budget pour l'incorporation des indépendants et autres dans le régime de l'assurance maladie obligatoire. Il s'interroge aussi sur la destination à donner aux subventions inscrites en faveur des services d'assurance libre.

En réponse le Ministre communique la justification du crédit de 5.400 millions établie par les services du F.N.A.M.I. et dont voici le texte :

Base légale.

Article 121 de la loi du 9 août 1963 et notamment les 3°, 4°, 5°, 6°, 7° et 8°.

Les 3° à 6° mentionnent la prise en charge par l'Etat d'une partie des dépenses pour prestations et frais d'administration y afférant, tandis que le littéra 7° précise que la subvention qui y est prévue est égale à la cotisation sur le salaire perdu par suite de chômage et que le littéra 8° indique qu'une subvention d'un montant de 27 % des dépenses qui y sont précisées, est également allouée au régime.

A l'heure actuelle, le service dispose des données ci-après :

Article 121, 3° : 499 millions + frais d'administration (± 41 M.);

mutualiteitsverenigingen te vergemakkelijken, door deze namelijk in staat te stellen het tekort van de ene sectie aan te vullen aan de hand van het restant van de andere; een dergelijke verevening bestaat thans niet.

b) *De verplichte verzekering.*

In verband met de wet van 9 augustus 1963 en het ontwerp van aanvullingswet maakt een lid zich tot tolk van de ziekenfondsen die vrezen dat een overeenkomst met de geneesheren nadelig voor hen kan uitvallen.

De Minister antwoordt dat de nieuwe lasten welke de aanvullingswet zal meebrengen, ten laste van het stelsel kunnen komen en dat het budget van de verzekerden er geen invloed zal van ondervinden.

Aan een lid dat zich ongerust maakt over de mogelijkheid van de vakbondsvertegenwoordiging van het geneesherenkorps, antwoordt de Minister dat er voor deze moeilijke kwestie ongetwijfeld een behoorlijke oplossing zal kunnen worden gevonden. In verband met het verschil tussen de wet op de ziekenhuizen en de wet op de Z.I.V., wat betreft de doktershonoraria, nl. dat in de wet of de Z.I.V. een verhoging van de honoraria wordt toegestaan wanneer de inkomsten van de patiënt een bepaald bedrag te boven gaan, terwijl zulk een bepaling niet voorkomt in de wet op de ziekenhuizen, wijst de Minister erop dat deze tolerantie die aan de geneesheren wordt toegestaan, op hun verzoek in de wet werd opgenomen om een zekere compensatie mogelijk te maken ten aanzien van de beperkte honoraria.

Een lid vraagt zich af of de tegemoetkoming van de Staat ten bedrage van 5.100 miljoen ten behoeve van de diensten der verplichte ziekenfondsverzekering voldoende zal zijn; er staan geen kredieten op de begroting om de zelfstandigen en anderen in de regeling van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering op te nemen. Hij wenst ook te vernemen waartoe de tegemoetkomingen van de diensten van de vrije verzekering zullen dienen.

In antwoord hierop doet de Minister mededeling van de verantwoording van het krediet van 5.400 miljoen, die werd opgesteld door de diensten van R.V.Z.I., en waarvan de tekst hierna volgt :

Wettelijke grondslag.

Artikel 121 van de wet van 9 augustus 1963, en met name het bepaalde onder de n°s 3°, 4°, 5°, 6°, 7° en 8°.

De n°s 3° tot 6° bepalen dat de Staat een gedeelte van de uitkeringen en desbetreffende administratiekosten ten laste neemt, het n° 7° stelt dat de tegemoetkoming gelijk is aan de bijdrage geheven van het ten gevolge van werkloosheid gederfde loon en het n° 8° bepaalt dat een tegemoetkoming gelijk aan 27 % van de daarin omschreven uitgaven eveneens naar het stelsel gaat.

Op het ogenblik beschikt de dienst over de navolgende gegevens :

Artikel 121, 3° : 499 miljoen + administratiekosten (± 41 M.);

Article 121, 4° : 471 millions + frais d'administration (± 39 M.);

Article 121, 5° : 1.289 millions + frais d'administration (± 106 M.);

Article 121, 6° : 153 millions + frais d'administration (± 126 M.);

Article 121, 7° : 348 millions;

Article 121, 8° : non déterminée à l'heure actuelle.

Total prévu : 5.400 millions.

Le Ministre précise que les estimations ont été établies conformément à la technique décrite dans les travaux préparatoires à la loi. En l'occurrence, il s'agit du calcul de la tendance des dépenses sur la période de 1956-1962 prolongée à 1964 et du résultat de prévisions démographiques et économiques.

Pour ces dernières notamment le service s'est inspiré du programme 1962-1963.

*
**

La subvention de 5.400 millions ne tient pas encore compte des charges qui résulteront de l'application de l'article 22 soit l'extension de l'assurance maladie-invalidité obligatoire aux indépendants et autres.

L'arrêté devant encore être établi, il serait dès lors prématuré voir même illégal d'en tenir compte dans le crédit déjà inscrit maintenant au budget.

*
**

En ce qui concerne les subsides de 1964 en faveur des services d'assurance mutualiste libre, ils ne sont pas influencés ni par la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, ni par l'arrêté royal à prendre en application de l'article 22 de la loi prémentionnée. En effet les subventions payées en 1964 aux sociétés d'assurance mutualiste libre sont basées sur les dépenses faites par ces sociétés en 1963 soit exclusivement sur base des anciennes dispositions.

D. La Sécurité sociale.

a) Gestion paritaire.

Un commissaire demande où en est l'application de la loi sur la gestion paritaire.

Le Ministre annonce que les arrêtés d'exécution sont actuellement en préparation pour deux organismes importants, à savoir : l'Office National de Sécurité Sociale et la Caisse Nationale des Vacances annuelles. D'autre part est soumis au comité de gestion ou au conseil d'administration des divers organismes tout avant-projet d'arrêté royal tendant à modifier la réglementation que l'organisme est chargé d'appliquer.

Rappelant les principaux éléments figurant à l'exposé des motifs de la proposition de loi tendant à la création d'un Institut National de la Sécurité Sociale déposée le 14 février 1963 par M. De Baeck et consorts (n° 103 - 1962-63), un commissaire voudrait savoir où en est la réalisation de la coordination prévue dans le programme gouvernemental.

Le Ministre répond que certaines dispositions de coordination ont déjà été prévues par l'administration

Artikel 121, 4° : 471 miljoen + administratiekosten (± 39 M);

Artikel 121, 5° : 1.289 miljoen + administratiekosten (± 106 M);

Artikel 121, 6° : 153 miljoen + administratiekosten (± 126 M);

Artikel 121, 7° : 348 miljoen

Artikel 121, 8° : vooralsnog niet bepaald.

Geraamd totaal : 5.400 miljoen.

De Minister voegt hieraan toe dat deze ramingen opgemaakt zijn volgens de werkwijze die beschreven is in de voorbereidende werkzaamheden van de wet. In dit geval betreft het de berekening van de tendens der uitgaven over de periode 1956-1962 doorgetrokken tot 1964 en de demografische en economische vooruitzichten.

Voor deze vooruitzichten onder meer is de dienst uitgegaan van het programma 1962-1963.

*
**

De Minister preciseert dat, in de tegemoetkoming groot 5.400 miljoen nog geen rekening is gehouden met de lasten ingevolge de toepassing van artikel 22, nl. de verruiming van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering tot zelfstandigen en andere personen.

Aangezien het besluit nog moet worden opgesteld, zou het voorbarig en zelfs onwettelijk zijn het in aanmerking te nemen in het krediet dat nu reeds op de begroting is uitgetrokken.

*
**

De toelagen voor 1964 ten behoeve van de diensten voor vrije mutualiteitsverzekering ondergaan geen invloed noch van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, noch van het koninklijk besluit dat in uitvoering van artikel 22 van die wet moet worden genomen. De toelagen die in 1964 aan de vrije mutualiteitsverenigingen zullen worden betaald, berusten immers op de door deze verenigingen in 1963 gedane uitgaven, dus uitsluitend op de vroegere bepalingen.

D. Sociale Zekerheid.

a) Paritair beheer.

Een lid vraagt hoever het staat met de toepassing van de wet op het paritair beheer.

De Minister kondigt aan dat de uitvoeringsbesluiten voor het ogenblik op het getouw staan bij twee belangrijke instellingen, namelijk de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en de Rijkskas voor Jaarlijks Verlof. Aan de andere kant wordt ieder voorontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de regeling die de instelling behoort toe te passen, aan het beheerscomité of aan de raad van beheer van de verschillende organen voorgelegd.

Een lid herinnert aan de voornaamste beginselen van de toelichting bij het voorstel van wet tot oprichting van een Nationaal Instituut voor de Sociale Zekerheid, welk voorstel op 14 februari 1963 is ingediend door de heer De Baeck c. s. (Senaat 1962-1963, n° 103) en vraagt hoever het staat met de coördinatie die in het regeringsprogramma in uitzicht wordt gesteld.

De Minister antwoordt dat sommige coördinatiemaatregelen reeds genomen zijn door de administratie van de

de la Prévoyance Sociale en accord avec les divers organismes de sécurité sociale. Elles ont permis de régler favorablement certaines des missions qui sont prévues pour l'Institut National de la Sécurité Sociale, notamment en ce qui concerne : la gestion du produit des cotisations, la coordination comptable et la statistique. Le Gouvernement a accepté le principe de la proposition, vu que le problème a été inscrit dans son programme, mais la priorité doit être donnée aux projets actuellement sur le métier : maladies professionnelles, loi complémentaire sur l'A.M.I. etc.

Devant cette déclaration du Ministre, le commissaire intéressé exprime sa satisfaction et insiste pour qu'on étudie également, en dehors et à côté du secteur I.N.A.M.I. un regroupement de certains services où il existe actuellement un éparpillement néfaste (allocations familiales, congés payés, organismes assureurs de soins).

E. Accidents de travail.

Un commissaire suggère de revoir la loi sur la réparation en matière d'accidents de travail quant au remboursement du capital lorsque le taux d'invalidité dépasse 5 %.

Le Ministre répond que la loi actuelle doit être appliquée mais que des dispositions nouvelles pourraient être envisagées lors de la réforme envisagée pour cette législation.

Dans le cadre de la programmation sociale, le Ministre informe qu'un avant-projet de loi portant assurance obligatoire et péréquation des réparations en matière d'accidents de travail est à l'étude.

Un commissaire ayant demandé des renseignements en ce qui concerne les frais de fonctionnement de l'Œuvre nationale des orphelins des victimes du travail, le Ministre a répondu par la note suivante :

I. — *Personnel de l'Œuvre nationale.*

A. *Direction.*

— 1 directeur et son adjoint, chef de division, accomplissent les tâches inhérentes à la gestion journalière. Au nombre de celles-ci figure l'examen des cas individuels (environ 10.000 décisions par an).

— 1 secrétaire d'administration est chargé des études jugées opportunes et de l'assistance juridique aux familles, laquelle consiste surtout en conseils et démarches tendant à l'obtention des avantages de la législation sociale.

B. *Service social itinérant.*

5 agents (1 vient de démissionner) + 1 chef (inspecteurs, inspectrices, assistantes sociales) sont chargés de la visite aux familles de 7.256 orphelins répartis dans le pays : effectif qui ne parvient à voir chaque famille qu'une fois tous les deux ans.

sociale voorzorg, in overleg met de verschillende instellingen op het gebied van de sociale zekerheid. Zo werd reeds een gunstige regeling gevonden voor sommige taken die het Rijksinstituut voor de Sociale Zekerheid te vervullen heeft, met name het beheer van de bijdragen, de boekhoudkundige coördinatie en de statistieken. De Regering heeft het voorstel in studie genomen, aangezien de kwestie in het regeringsprogramma voorkomt, maar voorrang moet worden verleend aan de ontwerpen die thans op het getouw staan : beroepsziekten, aanvullende wet op de Z.I.V., enz.

Het betrokken lid spreekt zijn voldoening uit over de verklaring van de Minister en dringt erop aan dat, buiten en naast de sector van de R.I.Z.I.V., ook de hergroepering zou worden bestudeerd van sommige diensten waarvan de huidige versnippering zeer nadelig uitvalt (kinderbijslag, betaald verlof, verzekering, geneeskundige verzorging).

E. Arbeidsongevallen.

Een lid geeft in overweging de wet op het herstel van de schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen te herzien wat betreft de terugbetaling van het kapitaal, wanneer de invaliditeit meer bedraagt dan 5 %.

De Minister antwoordt dat de huidige wet moet worden toegepast, maar dat wijzigingen mogelijk zijn naar aanleiding van de voorgenomen hervorming van de wet.

In het kader van de sociale programmatie deelt de Minister mede dat een voorontwerp van wet op de verplichte verzekering tegen arbeidsongevallen en de perekwatie van de herstelvergoedingen in studie is.

Op een verzoek om nadere uitleg betreffende de werkingskosten van het Nationaal Werk voor Wezen van de arbeidsslachtoffers werd door de Minister geantwoord aan de hand van onderstaande nota :

I. — *Personeel van het Nationaal Werk.*

A. *Directie.*

— 1 directeur en zijn adjunct, afdelingschef, vervullen de taken die betrekking hebben op het dagelijks beheer en onderzoeken, onder meer, de individuele gevallen (ca 10.000 beslissingen per jaar).

— 1 secretaris van administratie is belast met de nodig geachte studies en met juridische bijstand aan de gezinnen, hetgeen vooral bestaat in raadgevingen en stappen strekkende tot de toekenning van de voordelen van de sociale wetgeving.

B. *Rondreizende sociale dienst.*

5 aangestelden (1 heeft onlangs ontslag genomen) + 1 chef (inspecteurs, inspectrices, sociale assistenten) brengen bezoek aan de gezinnen van 7.256 wezen, over het land verspreid : dit personeel kan ieder gezin slechts om de twee jaar bezoeken.

Ajoutons qu'en 1962, le service qui comptait à l'époque 6 agents + 1 chef, n'a pu atteindre que 2.345 foyers comptant environ 4.500 enfants.

Depuis plusieurs mois, le sous-chef du Secrétariat, dont question ci-après, prête son aide au Service social et se déplace jusqu'à deux jours par semaine, pour visites dans le Hainaut.

C. Secrétariat social.

— 1 sous-chef + 6 rédacteurs préparent et exécutent les décisions de la Direction.

Les propositions du Service social, des délégués locaux, et toutes demandes de conseils ou d'aide — morale ou matérielle — font l'objet d'un examen individuel (7.256 orphelins inscrits).

Production globale : ± 17.000 correspondances par an.

Effectif que le Conseil voudrait voir augmenter de 2 unités.

— 1 sténo-dactylographe est utilisée notamment par le secrétaire d'administration.

— 1 commis s'occupe du classement, de l'expédition, de travaux d'ordre.

D. Comptabilité et vestiaire.

— 1 sous-chef comptable dirige les travaux comptables, s'occupe de l'économat, de l'immeuble, des lois sociales relatives à un personnel de 22 fonctionnaires et agents, des questions budgétaires et financières, en étroite liaison avec la Direction.

— 2 commis lui viennent en aide dans la tenue des écritures.

— 1 manutentionnaire (actuellement, au lieu de 2) au vestiaire.

II. — Interventions accordées aux victimes.

Les interventions en faveur des orphelins peuvent être réparties comme suit :

A. Dans le domaine de la *tutelle économique et sociale*, l'Œuvre Nationale accorde des assistances pour entretien lorsque les ressources sont insuffisantes (c'est-à-dire, inférieures à une moyenne acceptée par le Conseil d'Administration comme minimum social).

Ces assistances peuvent être attribuées une fois pour embarras passager ou bien renouvelées pendant un certain temps jusqu'à stabilisation des ressources familiales. Elles comprennent des assistances en espèces et en nature.

Nous reproduisons ci-dessous les chiffres du précédent exercice budgétaire :

— assistances nettes en espèces pour l'entretien en famille . . . . F 811.000

Voegen wij hieraan toe dat in 1962 de dienst, die toen 6 aangestelden en 1 chef telde, slechts 2.345 gezinnen met ongeveer 4.500 kinderen kon bezoeken.

Sedert verscheidene maanden wordt de sociale dienst bijgestaan door hiernavermelde onder-bureau-chef van het secretariaat die zich, tot twee dagen per week, verplaatst voor bezoeken in Henegouwen.

C. Sociaal secretariaat.

— 1 onder-bureau-chef + 6 opstellers zorgen voor de voorbereiding en de uitvoering der beslissingen van de Directie.

De voorstellen van de sociale dienst, van de plaatselijke afgevaardigden en om het even welke aanvragen om raadgevingen of morele of materiële hulp worden elk afzonderlijk onderzocht (7.256 ingeschreven wezen).

Globale prestatie : ± 17.000 brieven per jaar.

De Raad zou dit personeel uitgebreid willen zien met 2 eenheden.

— 1 stenotypiste staat onder meer in dienst van de secretaris van administratie.

— 1 klerk zorgt voor klassering, verzending en andere kleine werken.

D. Boekhouding en kledingmagazijn.

— 1 boekhouder onder-bureau-chef leidt de boekhouding, en houdt zich bezig met het economaat, het gebouw, de sociale wetten voor een personeel van 22 ambtenaren en beambten, met budgettaire en financiële zaken, in nauw verband met de directie.

— 2 klerken zijn hem behulpzaam bij de boekhouding.

— 1 magazijnknecht (op het huidig ogenblik, in plaats van 2) in het kledingmagazijn.

II. — Tussenkomen aan de wezen van arbeidsslachtoffers verleend.

Onze tussenkomen ten gunste van de wezen kunnen als volgt worden verdeeld :

A. Op het plan van de *sociaal-economische voogdij*, geeft het Nationaal Werk steunverlening voor onderhoud wanneer de inkomsten der betrokkenen onvoldoende zijn (d.w.z. lager dan een gemiddelde door de Raad van Beheer als sociaal minimum aanvaard).

Deze steun is ofwel éénmalig voor een voorbijgaande moeilijkheid ofwel hernieuwbaar gedurende een zekere periode totdat de inkomsten van het gezin stabiel zijn geworden. Deze steun wordt toegekend in geld of in natura.

Hier volgen de cijfers van het voorgaande dienstjaar (1962) :

— netto steunverlening in geld voor onderhoud in het gezin . . . . . F 811.000

— assistances nettes pour le chauffage.	521.000
— assistances nettes en espèces pour l'habillement et la literie	818.000
	F 2.150.000
— assistances en nature (vestimentaires et de literie)	F 3.690.000
Total global de la tutelle économique et sociale	F 5.840.000

B. Dans le domaine de la *tutelle sanitaire*, l'Œuvre octroie divers subsides pour favoriser la santé des orphelins, le plus souvent sur avis du médecin-conseil :

— subsides alimentaires, interventions dans les frais médicaux, pharmaceutiques, chirurgicaux, dentaires et de cure prolongée restant à charge des familles après interventions — éventuelles — des mutualités	F 504.000
— subsides pour cures en Suisse (plus ou moins 70 enfants) pendant les deux mois de vacances, pour séjours de santé en Belgique dans des homes (plus ou moins 400 enfants) pendant un mois, normalement, ou en famille (plus ou moins 300 enfants) pendant un mois	1.842.000
Total de la tutelle sanitaire	F 2.346.000

C. Dans le domaine de la *tutelle pédagogique*, l'Œuvre Nationale s'efforce d'aider les orphelins à s'épanouir au maximum. Cette tutelle est exercée sous diverses formes.

C'est ainsi que des placements sociaux requièrent des subsides (en raison de l'absence, de la maladie ou de l'inconduite de la mère).

— en 1962, la dépense a été pour 20 enfants de	F 401.000
— en 1962, les subsides pour frais d'études en externat et en internat ont coûté à l'Œuvre une somme de	3.534.000
— pour stimuler les orphelins dans leurs études, ils ont reçu, en 1962, en récompense de leurs efforts scolaires, des objets utiles pour un total de	414.000
Total de la tutelle pédagogique	F 4.349.000

Récapitulation des interventions directes pour l'exercice 1962

Au titre de la tutelle économique et sociale	F 5.840.000
--	-------------

— netto steunverlening voor verwarming	521.000
— netto steunverlening in geld voor kleding en beddegoed	818.000
	F 2.150.000

— steunverlening in goederen (kleding en beddegoed)	F 3.690.000
---	-------------

Algemeen totaal voor de sociaal-economische voogdij F 5.840.000

B. Op het plan van de *sanitaire voogdij* verstrekt het Nationaal Werk verscheidene toelagen om de gezondheid van de wezen te beveiligen en te bevorderen, meestal op advies van de geneesheer-adviseur :

— toelagen voor voeding, tussenkomsten in de medische, farmaceutische, chirurgische kosten, de kosten uit tandenverzorging en verlengde kuren, wanneer er, na aftrek van de — eventuele — tussenkomst van de ziekenkassen, kosten ten laste van het gezin blijven :	voor F 504.000
— toelagen voor kuren in Zwitserland (± 70 kinderen) gedurende de twee verlofmaanden, voor een gezondheidskuur in België in homes, aan de kust en in de Ardennen gewoonlijk voor één maand (± 400 kinderen), of in gezinsverband (± 300 kinderen) :	voor F 1.842.000

Totaal voor de sanitaire voogdij F 2.346.000

C. Op het plan van de *pedagogische voogdij* spant het Nationaal Werk zich in om de wezen te helpen tot hun maximale ontplooiing te komen. Deze voogdij wordt onder verschillende vormen uitgeoefend.

Aldus worden toelagen verstrekt voor sociale plaatsingen (wegens afwezigheid, ziekte of wangedrag van de moeder) :

— in 1962, voor 20 kinderen	F 401.000
— in 1962, toelagen studiekosten in internaat of externaat	3.534.000
— om de wezen aan te moedigen in hun studies werden hun als beloning voor hun ijver op school, nuttige voorwerpen geschonken voor een totaal van	414.000

Totaal voor de pedagogische voogdij F 4.349.000

Samenvatting der directe tussenkomsten voor het dienstjaar 1962.

Als sociaal-economische voogdij F 5.840.000

Au titre de la tutelle sanitaire	2.346.000
Au titre de la tutelle pédagogique	4.349.000
	F 12.535.000

Il est à remarquer que l'action de l'Œuvre avait, en 1962, justifié l'octroi d'interventions pour une somme totale de . . . . . F 13.449.000

Dont il y a lieu de déduire les participations des familles pour un montant de . . . . . — 914 000

F 12.535.000

III. — Pourcentage de la subvention consacrée aux frais administratifs.

En parcourant les articles des dépenses budgétaires, on remarquera que certaines dépenses constituent en réalité des interventions indirectes en faveur des orphelins des victimes du travail.

En effet, on ne peut retenir comme frais administratifs au sens propre du terme les dépenses de fonctionnement du service d'inspection sociale, dont l'activité est à la base de l'assistance morale aux protégés.

Un autre élément important du patronage moral se trouve dans l'organisation et le fonctionnement des commissions pédagogiques.

Il y a lieu de mettre également sur le plan des dépenses assimilées aux assistances, celles exposées pour le médecin-conseil dont l'action médico-sociale est directement profitable à la santé des protégés.

Il convient d'inclure encore dans les dépenses assimilées aux assistances celles qui grèvent la valeur de revient des articles vestimentaires.

En résumé, on peut déduire des résultats budgétaires de l'exercice 1962 que les frais de fonctionnement proprement dits se limitent à 2.712.000, ce qui représente, par rapport à la subvention de l'Etat reçue pour cette année, un pourcentage de 14,8.

Il convient d'attirer d'attention sur la conclusion du rapport du professeur Halleux qui avait été chargé en 1935 par le Ministre de la Justice, d'une enquête sur le fonctionnement des services de l'organisme :

« Si l'on rapproche le chiffre des frais généraux de celui correspondant aux subsides distribués, soit en argent, soit en nature, le montant des frais généraux peut paraître exagéré et c'est l'opinion que certains ont manifestée sans un examen plus approfondi. En effet, pour des Œuvres de l'espèce, le rapport entre les subsides distribués sous diverses formes et les frais généraux n'a aucune signification; si les Œuvres se bornaient à exercer leur action tutélaire pour les orphelins sans distribuer aucun subside, elles n'auraient que des frais sans autre contre-partie. »

L'action de l'organisme est comparable à celle d'autres services sociaux tels que l'O.N.E., l'O.N.A.C., l'O.N.I.G., les centres P.M.S., le service social de l'Armée, etc.

Als sanitaire voorgedij	2.346.000
Als pedagogische voorgedij	4.349.000
	F 12.535.000

Er dient opgemerkt dat het Nationaal Werk in 1962 directe steunverleningen heeft toegekend voor een globaal bedrag van . . . . . F 13.449.000

Waarvan de tussenkomsten door de gezinnen zelf dienen afgetrokken, nl. — 914.000

F 12.535.000

III. — Percentage van de Rijkstoelage dat aan administratieve onkosten besteed wordt.

Wanneer men het budget overloopt, stelt men vast dat bepaalde onkosten in werkelijkheid op steunverleningen ten gunste van wezen van arbeidsslachtoffers neerkomen.

Zo kan men de werkingskosten van de sociale inspectie niet als eigenlijke administratieve lasten beschouwen, daar de activiteit van onze sociale assistenten de grondslag vormt van de morele bescherming der arbeidswezen.

Een ander belangrijk element van de morele bescherming is te vinden in de pedagogische commissies.

Ook de uitgaven voor de medische raadgever zijn in feite een steunverlening, aangezien de medisch-sociale actie van het Werk de wezen rechtstreeks ten goede komt.

De kosten die bij de aankooprijks der kledingsartikelen komen, vallen eveneens in de categorie lasten die met steunverleningen moeten gelijkgesteld worden.

Uit de begrotingsresultaten van het dienstjaar 1962 kan dus worden afgeleid dat de eigenlijke werkingskosten slechts 2.712.000 frank belopen, hetgeen 14,8% van de Rijkstoelage uitmaakt.

De aandacht dient gevestigd op de conclusie van het verslag van professor Halleux die in 1935 door het Ministerie van Justitie belast werd met een onderzoek nopens de werking van de diensten van de instelling :

« Als men de algemene onkosten vergelijkt met de steunverleningen in geld of in natura, kan het bedrag ook door sommigen na een oppervlakkig onderzoek der algemene onkosten te hoog schijnen, en dat werd gezegd. Maar voor een instelling van deze aard heeft de verhouding tussen de uitgedeelde steunverleningen en de algemene onkosten geen betekenis; als het Werk alléén zijn morele beschermingsactie moest uitvoeren, zonder subsidies te verlenen, zouden er slechts onkosten zijn zonder tegenwaarde. »

De actie van het Werk is te vergelijken met die van andere sociale diensten zoals het Nationaal Werk voor het Kinderwelzijn, het Nationaal Werk voor Oudstrijders, het Nationaal Werk voor de Oorlogsinvaliden, de PMS-centra, de sociale dienst van het leger, enz.

F. Les vacances annuelles.

Un commissaire signale les avantages qui résulteraient d'un étalement des vacances. Le système actuel lui semble trop rigide, tout en admettant que la plupart des familles sont tributaires des vacances scolaires. Le problème devrait être solutionné aux meilleurs convenances des divers secteurs d'activité.

Pour ce qui concerne la 3e semaine de congé aux ouvriers avec paiement complémentaire du salaire normal d'une semaine, la charge nécessiterait une nouvelle majoration de la cotisation de 2 %.

G. Les maladies professionnelles.

En ce qui concerne le projet de loi actuellement en discussion devant la commission et qui devrait normalement entrer en vigueur au 1er janvier 1964, il y a lieu de préciser les charges qu'entraînerait la nouvelle loi;

a) *Cotisations de solidarité.*

Recettes sur base de :

- 0,25 % ouvriers;
- 0,15 % autres travailleurs.

1. *Ouvriers : masse salariale :*

Ouvriers :	94,9 milliards
Mineurs :	6 milliards
Marins :	0,4 milliards
	101,3 milliards

0,25 % de 101,3 milliards = 253.000.000.

2. *Autres travailleurs : masse salariale :*

Employés :	45 milliards
Professeurs :	2 milliards
	47 milliards

0,15 % de 47 milliards = 71.000.000.

3. *Recette globale cotisation de solidarité pour 1964 :* 324.000.000.

b) *Subvention de l'Etat.*

Cette subvention serait de 50 % de la charge de la silicose.

Pour 1964 est prévu 60 millions.

c) *Cotisation de prévention.*

Elle sera variable et à charge des employeurs sur les rémunérations brutes des travailleurs exposés aux risques.

Pour 1964 est prévu 46 millions.

H. Formation professionnelle.

Des précisions ont été demandées concernant les dépenses de formation professionnelle (85.000 francs

F. Jaarlijks verlof.

Een lid wijst op de voordelen van de spreiding van de vakantie. De huidige regeling acht hij al te strak, maar hij neemt wel aan dat de meeste gezinnen afhankelijk zijn van de schoolvacantie. Het probleem zou opgelost moeten kunnen worden met inachtneming van de noodwendigheden van de verschillende takken van bedrijf.

Voor de derde week verlof voor de werklieden, met doorbetaling van het normale weekloon, zou de bijdrage andermaal met 2 % moeten worden verhoogd.

G. Beroepsziekten.

Voor het ontwerp van wet dat thans door de Commissie wordt behandeld en dat normaal in werking zou moeten treden op 1 januari 1964, dienen de volgende bijkomende lasten te worden voorzien :

a) *Solidariteitsbijdrage.*

Ontvangsten op basis van :

- 0,25 % voor de werklieden;
- 0,15 % voor de andere werknemers.

1. *Werklieden : gezamenlijke lonen :*

Werklieden :	94,9 miljard
Mijnwerkers :	6 miljard
Zeelieden :	0,4 miljard
	101,3 miljard

0,25 % van 101,3 miljard = 253.000.000.

2. *Andere werknemers ; gezamenlijke lonen :*

Bedienden :	45 miljard
Leraren :	2 miljard
	47 miljard

0,15 % van 45 miljard = 71.000.000.

3. *Globale ontvangsten uit de solidariteitsbijdrage voor 1964 :* 324.000.000.

b) *Rijkstoelage.*

Die toelage zal 50 % bedragen van de lasten voor de silicose :

Voor 1964 is 60 miljoen voorzien.

c) *Voorkomingsbijdrage.*

Deze zal veranderlijk zijn en ten bezware komen van de werkgevers op basis van de bruto-bezoldigingen van de werknemers die risico's lopen.

Voor 1964 is 46 miljoen voorzien.

H. Beroepsopleiding.

Ophelderingen zijn gevraagd betreffende de uitgaven voor beroepsopleiding (85.000 frank op artikel

art. 15) et le subside à l'Ecole centrale belge des assurances (60.000 francs art. 24-1). En réponse le Ministre communique une justification plus détaillée que celle qui figure aux pages 27 et 39 du document 5-XVIII — Projet de budget 1964.

Article 15. — Dépenses de formation professionnelle : 85.000 francs.

Un arrêté royal du 20 septembre 1963 concernant la formation professionnelle des agents du Ministère de la Prévoyance sociale a été publié au *Moniteur* du 1 octobre 1963. Cet arrêté permettra donc d'utiliser pleinement le crédit de l'article 15 à partir de 1963 seulement. Des cours de langue en audivision ont toutefois été donnés ces trois dernières années et les dépenses suivantes ont été enregistrées pour en couvrir les frais d'organisation :

Exercice.	Montant de la dépense.	Cours organisés.	Nombre d'élèves.
1961	9.360 fr.	Néerlandais	13
1962	16.584 fr.	Français	10
		Néerlandais	14

1963 aucune dépense n'est encore enregistrée jusqu'à présent mais un cours de néerlandais et un cours de français en audivision vont commencer incessamment.

Article 24-1. — Subside à titre d'encouragement à l'association sans but lucratif « Ecole centrale belge des assurances sociales » : 60.000 francs.

a) les cours suivants sont donnés :

1re année :

- langue maternelle;
- droit civil et droit constitutionnel;
- histoire du travail;
- législation :
  - lois relatives au louage de travail;
  - éléments de législation sociale.

Il y a lieu de tenir compte de l'intervention pécuniaire prévue à l'article 7 de l'arrêté royal du 20 septembre 1963 concernant la formation professionnelle des agents du département qui suivent des cours de perfectionnement en vue d'examens d'avancement et qui devra être accordée à un certain nombre d'entre eux qui ont introduit une demande à cet effet.

2e année :

- droit civil et commercial;
- droit administratif;
- droit du travail :
  - protection de la rémunération;
  - réglementation du travail;
- législation de la sécurité sociale :
  - sécurité sociale des travailleurs;
  - allocations familiales;

15) en de toelage aan de « Belgische Middenschool voor sociale verzekeringen », (60.000 frank op artikel 24-1). In antwoord hierop heeft de Minister een omstandiger verantwoording gegeven dan die welke voorkomt in het ontwerp van begroting voor 1964, Gedr. St. 5-XVIII, blz. 27 en 39.

Artikel 15. — Uitgaven voor beroepsopleiding : 85.000 frank.

Een koninklijk besluit van 20 september 1963 betreffende de vakopleiding van het personeel van het Ministerie van Sociale Voorzorg is verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 4 oktober 1963. Op grond hiervan zal het krediet op artikel 15 dus pas met ingang van 1963 volledig aangewend kunnen worden. De jongste drie jaren zijn evenwel taalcursussen in audivisie gegeven, waarvoor de volgende organisatiekosten zijn betaald :

Dienstjaar.	Uitgaafbedrag.	Ingerichte cursus.	Aantal leerlingen.
1961	9.360 fr.	Nederlands	13
1962	16.584 fr.	Frans	10
		Nederlands	14

1963 voor 1963 is tot dusver geen uitgaaf geboekt, maar eerlang zal een cursus Nederlands en een cursus Frans in audivisie beginnen.

Artikel 24-1. — Toelage tot aanmoediging van de vereniging zonder winstoogmerk : « Belgische Middenschool voor sociale verzekeringen » : 60.000 frank.

a) de onderstaande leergangen worden gegeven :

1ste jaar :

- moedertaal;
- burgerlijk recht en grondwettelijk recht;
- geschiedenis van de arbeid;
- wetgeving :
  - wetten betreffende de arbeidsovereenkomst;
  - grondbeginselen van sociale wetgeving.

Rekening moet worden gehouden met de geldelijke tegemoetkoming op grond van artikel 7 van het koninklijk besluit van 20 september 1963 betreffende de vakopleiding van het personeel van het departement dat vervolmakingscursussen volgt met het oog op een bevorderingsexamen, elke toelage verleend zal moeten worden aan een aantal ambtenaren die een aanvraag hebben ingediend.

2e leerjaar :

- burgerlijk recht en handelsrecht;
- administratief recht;
- arbeidsrecht :
  - bescherming van het loon
  - arbeidsreglementering;
- sociale zekerheid :
  - sociale zekerheid van de werknemers;
  - kinderbijslag;

assurance maladie-invalidité;
pensions;
chômage et placement.

3e année :

- statistique et démographie;
- économie politique;
- protection du travail :
risque professionnel;
sécurité et hygiène du travail;
- conventions collectives du travail;
- droit du travail (intervalles obligatoires de repos);
- législation internationale du travail et de la sécurité sociale;

b) nombre d'élèves inscrits.

ziekte- en invaliditeitsverzekering;
pensioenen;
werkloosheid en tewerkstelling;

3e leerjaar :

- statistiek en demografie;
- staathuishoudkunde;
- arbeidsbescherming :
beroepsrisico's;
arbeidsveiligheid en -hygiëne;
- collectieve arbeidsovereenkomsten;
- arbeidsrecht (verplichte rusttijden);
- internationale arbeidswetgeving en sociale zekerheid.

b) aantal ingeschreven leerlingen.

	Département — Département	Parastataux — Parastatalen			Enseignement ou Ad. commu- nale — Onder- wijs of gemeen- tebe- stuur	Orga- nismes sociaux — Sociale instel- lingen	Privé — Parti- culieren	Total — Totaal		
		P.S.	Travail	Autres						
		—	—	—						
		S.V.	Arbeid	Andere						
Bruxelles	P.S.	1	4	5	2	—	1	—	2	14
Brussel	Sociale Voorzorg	1	4	5	2	—	1	—	2	14
Section française	Travail	2	4	—	—	—	—	—	—	—
Franse afdeling	Arbeid	2	4	—	—	—	—	—	—	—
	Affaires Economiques	1	4	—	—	—	—	—	—	—
	Economische Zaken	1	4	—	—	—	—	—	—	—
Bruxelles	P.S.	1	5	4	3	—	1	1	—	14
Brussel	Sociale Voorzorg	1	5	4	3	—	1	1	—	14
Section flamande	Travail	4	5	—	—	—	—	—	—	—
Nederlandse afdeling	Arbeid	4	5	—	—	—	—	—	—	—
Liège		5	1	5	1	—	3	2	9	20
Luik		5	1	5	1	—	3	2	9	20
Gand	P.S.	1	3	3	—	—	2	1	8	17
Gent	Sociale Voorzorg	1	3	3	—	—	2	1	8	17
	Travail	2	3	—	—	—	—	—	—	—
	Arbeid	2	3	—	—	—	—	—	—	—
Bruges		1	1	1	1	—	1	1	4	8
Brugge		1	1	1	1	—	1	1	4	8
Anvers	Travail	3	3	3	—	—	2	—	6	14
Antwerpen	Arbeid	3	3	3	—	—	2	—	6	14
Total		15	21	21	7	—	10	5	29	87
Totaal		15	21	21	7	—	10	5	29	87

c) nombre de professeurs.		e) aantal lesgevers.						
Départements ministériels — Ministeriële departementen		Parastataux — Parastatalen			Organismes privés sociaux (mutuelles, caisses d'allocat. familiales, etc.)	Privé	Total	
		P.S. — S. V.	Travail — Arbeid	Autres — Andere	Particulière sociale instellingen (mutualiteits- verenigingen, kinderbijslag- fondsen, enz.)	Particu- lieren	Totaal	
Bruxelles Brussel	P.S. <i>Sociale Voorzorg</i>	1	10	2	6	11	27	59
Section française <i>Franse afdeling</i>	Aff. Econom. <i>Economische Zaken</i>	1	—	—	—	—	—	—
	Premier Ministre <i>Eerste-Minister</i>	1	—	—	—	—	—	—
Bruxelles Brussel	P.S. <i>Sociale Voorzorg</i>	1	10	2	1	4	13	33
Section flamande <i>Nederlandse afdel.</i>	Aff. Econom. <i>Economische Zaken</i>	1	—	—	—	—	—	—
	Trav. Publ. <i>Openbare Werken</i>	1	—	—	—	—	—	—
Liège <i>Luik</i>	Travail <i>Arbeid</i>	1	—	—	1	4	26	32
Gand <i>Gent</i>	Travail <i>Arbeid</i>	1	2	—	4	4	16	27
Bruges <i>Brugge</i>	Trav. Publ. <i>Openbare Werken</i>	1	2	1	1	14	12	34
	Finances <i>Financiën</i>	1	—	—	—	—	—	—
	Educ. Nat. <i>Nationale Opvoeding</i>	1	—	—	—	—	—	—
	Communic. <i>Verkeerswezen</i>	1	—	—	—	—	—	—
Anvers <i>Antwerpen</i>			—	—	—	16	18	34
Total — <i>Totaal</i>		12	24	5	13	53	112	221

*
**

Un commissaire a regretté que les budgets des organismes parastataux n'aient pas été soumis à votre Commission.

Les articles de la loi budgétaire ainsi que l'ensemble du budget ont été adoptés à l'unanimité moins une abstention.

Ce rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. USELDING.

Le Président,
Léon-Eli TROCLET.

Een lid betreurt het dat de begrotingen van de parastatale lichamen niet aan uw Commissie werden voorgelegd.

De artikelen van de begrotingswet en de begroting in haar geheel zijn, op 1 onthouding na, met algemene stemmen aangenomen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. USELDING.

De Voorzitter,
Léon-Eli TROCLET.